

‘RvB leverde wanprestatie’

WUR Council eist onderzoek
naar mislukken fusie VHL. | **p.4** |

Smart campus

‘Er is een goudmijn aan data
beschikbaar op de campus.’ | **p.12** |

Orion is klaar

‘Het hele gebouw geeft een
gevoel van ruimte.’ | **p.20** |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 18 – 16 mei 2013 – 7e jaargang

Wageningse kweekschool in Afghanistan

Achter de frontlinie

p.14

>> JOOP + FILM NOIR

Joop Schaminée, hoogleraar Natuurbeheer en plantenecologie

'Ik hou van die zwartgalligheid'

Nee, Joop Schaminée is helemaal geen somberaar. Maar de film noir boeit hem mateloos. 'Het cynische, zwartgallige van het genre. Het menselijk tekort uitvergroot. De kleine criminaliteit, de femme fatale, de triestigheid. Dat is interessant.' Ruim 700 films telt zijn collectie. Zwart-wit. Gitzwart. Met Hitchcock als absolute meester. Als eerbetoon deze pastiche van de klassieker Rear Window **RK** / Foto: Guy Ackermans

>> INHOUD

nr. 18 – 7e jaargang

>> 10

NEDERLANDS REGENWOUD

De hooggelegen, bosrijke Veluwe trekt regen aan.

>> 22

STEMMEN OP WIE?

De kandidaten voor de Studentenraad geven zich bloot. 'Ik mocht geen nieuwe hond van mijn moeder.'

>> 26

THE SPOT

Studenten runnen het café in Orion. 'Een goede koffieautomaat was onze eerste prioriteit'.

EN VERDER

- 2 Liefdewerk
film noir
- 4 Nieuws & opinie
- 8 Wetenschap
- 11 Resource.wur.nl
- 12 Slimme campus
- 14 Afghanistan
- 16 Beeld
barbeque
- 18 Onafhankelijk onderzoek
- 20 MI
Orion
- 22 Student
- 29 Puzzel
- 30 Advertenties
- 32 Typical Dutch
flower power

OUD

Op het wandelpad langs Forum kwam ik een DLO-manager uit Radix tegen. Zijn zoon, die hier studeert, had al over de grote collegezaal verteld en hij was wel nieuwsgierig. Hij was niet de enige. Het was de week van Orion: van de liftboys, van de half gesplitste collegezaal en van het 'grootste studentencafé' van Wageningen.

Wij hadden ook (heel!) graag naar Orion gewild, een prachtig pand en dichtbij studenten. Maar wij zijn verhuisd naar Nexus, een gerenoveerd laagbouwpand uit 1966. Niet te vergelijken met de grandeur van Orion...

Bestuurder Tijs Breukink deed afgelopen maandag de officiële opening. Hij vertelde dat nieuwe gebouwen veel aandacht krijgen, maar dat het renoveren van een oud gebouw vaak heel duurzaam is. Dat is natuurlijk zo. Voor een paar ton aan verbouwingskosten kunnen hier honderd mensen nog 15 jaar werken. Wij vullen de laatste levensfase in van een oud pand. Dat kan ook voldoening geven.

Gaby van Caulil

>> Vrouwtjes van het Afrikaans zandoogje laten mannetjes die het product zijn van inteelt links liggen. Hoe ze dat doen, staat op pagina 9.

MEDEZEGGENSCHAP EIST ONDERZOEK NAAR MISLUKTE FUSIE VHL

- ‘Raad van Bestuur heeft hogeschool te lang links laten liggen.’
- RvB zal volgende week antwoord geven.

De medezeggenschapsorganen verenigd in de WUR council zijn opvallend negatief over de rol van de Raad van Bestuur in de mislukte samenwerking met hogeschool Van Hall Larenstein. In een brief van 2 mei aan de Raad spreekt de medezeggenschap van ‘aanmodderen’ en ‘een wanprestatie’. De WUR council ‘eist een grondige onafhankelijke externe evaluatie.’

Het steekt de medezeggen-

schap dat ze pas om advies is gevraagd nadat het besluit tot ontvlechting was genomen. In de brief brengt ze nu een ‘ronduit negatief advies’ uit over de ontvlechting. Dat advies heeft overigens geen consequenties, de medezeggenschap heeft in deze slechts adviesrecht.

De WUR council legt de bal voor het mislukken van de samenwerking met VHL bij de bestuurders. Ze vindt dat Wageningen UR vooral financiële verplichtingen en procedures bij de hogeschool heeft geïmplementeerd en niet is gekomen tot een inhoudelijke samenwerking, zoals gezamenlijk onderwijs en doorstroom van VHL-afgestudeerden naar de uni-

versiteit. Het bestuur zou onvoldoende hebben gedaan om te werken aan het scheppen van draagvlak. Cruciaal vindt de medezeggenschap dat bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen zich niet manifesteerde als samenbindend leider toen de problemen duidelijk werden. Overigens realiseert de WUR council zich dat de medezeggenschap van VHL, die sinds 2010 met het management in de clinch lag, zich ‘steeds meer in zijn eigen positie is gaan ingraven’.

EXTERN ONDERZOEK

Hoewel de samenwerking inmiddels is beëindigd, wil de medezeggenschap toch een extern onderzoek. ‘We willen hier lering uit

trekken,’ verklaart Nico Lenis, secretaris van de WUR council. ‘Het is nogal wat, Wageningen UR had drie pijlers, een belangrijke poot is weggefallen. We willen boven water halen wat er mis gegaan is en wat de rol van de Raad van Bestuur is. Wij hebben daar zelf een idee over, maar het is goed als dat extern wordt getoetst.’

De Raad van Bestuur reageert nu niet publiekelijk op de aantijgingen. Woordvoerder Simon Vink laat weten: ‘De medezeggenschap krijgt een antwoord, we zijn bezig met een brief.’ De VHL-breuk staat op de agenda van het eerstvolgende overleg tussen medezeggenschap en bestuur, op woensdag 22 mei. **GvC**

DE EERSTEN

‘Dit kunnen jullie later aan je kleinkinderen vertellen, dat je als eerste student les hebt gehad in Orion,’ grapt ecologie-docent Elmer Veenendaal op maandagochtend 6 mei. Helemaal open is de grote collegezaal niet en dat blijkt even wennen. De houtbetimmerde wand, bedoeld om de zaal te kunnen splitsen, maakt dat studenten aan de ene kant van de zaal die aan de andere zijde niet kunnen zien of horen.

Onder de collegezaal ligt de kantine en het ‘grootste studentencafé van Wageningen’. Orion heeft een eigen cateraar, OSP. Ook kun je er net als in Forum Chinese maaltijden afhalen.

Orion is iets hoger dan Forum, 48 om 44 meter. Na Atlas (2006) en Forum (2007) is Orion de derde monoliet op de campus. De vierde wordt rond 2015 verwacht: het gebouw Helix voor voedingsonderzoekers. **GvC**

WAGENINGSE LANDBOUWETENSCHAP IN WERELDTOP

- **QS: Wageningen is op een na beste.**
- **Milieuwetenschappen wereldwijd op tiende plek.**

Wageningen heeft de op een na beste landbouwuniversiteit ter wereld, blijkt uit de QS World Universities Ranking. Alleen het Amerikaanse UC Davis heeft een betere landbouwfaculteit. De Wageningse

milieuwetenschappen staan op plek 10 van de wereld.

Het Britse QS (Quacquarelli Symonds) maakt sinds 2004 ranglijsten van de beste universiteiten, aanvankelijk samen met Times Higher Education. Dit jaar presenteerde QS voor het eerst een ranglijst van universiteiten op het gebied van agriculture & forestry. Wageningen eindigt als tweede, vóór een serie Amerikaanse universiteiten als Cornell. QS baseert de rang-

lijst op een reputatiescore onder wetenschappers en werkgevers, de hoeveelheid citaties per artikel, de onderwijs capaciteit en het internationale gehalte van de instelling.

Enkele jaren geleden stond Wageningen ook in de top 3 van landbouwuniversiteiten bij een ranking in Taiwan, maar in de wereld van de *ranking agencies* wordt het oordeel van QS hoger aangeslagen.

De QS ranking leidde tot mooie reclame voor de Wageningse oplei-

dingen Agrotechnologie en Milieuwetenschappen, omdat dagblad Spits de ranglijst abusievelijk aanzag voor een onderwijslijst en andere media dit overnamen. 'Ik kom mijn opleiding niet tegen in de ranglijst', zegt course director Jan Willem Hofstee van Agrotechnologie. 'De score geldt voor alle agro- en voedingswetenschappen te samen. Maar ik heb niet de behoefte gevoeld om dit recht te zetten in de media.' **AS**

kort

>> STEMBUREAU

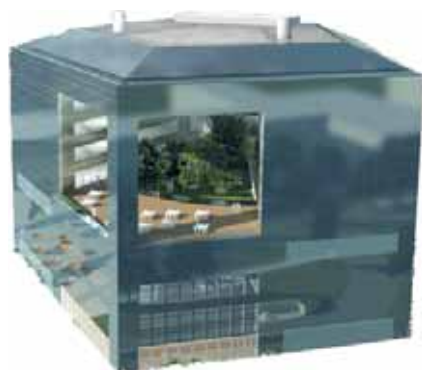
Stemmen op de campus

Er komt mogelijk een stembureau op de campus. De gemeente Wageningen gaat daarover in gesprek met Wageningen UR. De eerstvolgende verkiezingen zijn die voor de gemeenteraad op 19 maart volgend jaar. Het verzoek om een stembureau komt van D66. Een stembureau op het werk maakt het volgens de democraten voor veel werknemers van Wageningen UR makkelijker om hun stem uit te brengen. Het nieuwe stembureau komt in de plaats van het stembureau bij studentenflat Dijkgraaf. **RK**

>> ORION

Gezocht: geld voor daktuin

De daktuin met bomen op de derde verdieping van Orion komt er voorlopig even niet. 'Er is op dit moment geen budget voor', bevestigt bouwpastoor Jan Driesse. De tuin op de derde verdieping

zou een van de blikvangers van Orion worden. Maar het beschikbare budget was volgens Driesse lager dan de prijs van laagste aanbieder. Sponsors of subsidiegevers moeten de tuin nu redden. Studievereniging Sylvatica heeft een boom aangeboden, maar dat aanbod is eerder afgewezen omdat het onderhoud te duur zou zijn. Het geplande groen op de begane grond voor het café gaat wel door. Aan de achterzijde van de steigerhouten banken, op de vloer van rubbergranulaat, komen plantenbakken. **RK**

>> KROPFF EN BREUKINK

Herbenoeming Bestuur

De Raad van Toezicht heeft in april een selectiecommissie benoemd voor de (her)benoeming van de bestuursleden Martin Kropff (rector) en Tijs Breukink (financiën en bedrijfsvoering). Hun termijnen lopen op 1 oktober af. De commissie bestaat uit Margreeth de Boer, Job Cohen, Harm Evert Waalkens en - voor de herbenoeming van Tijs Breukink - financieel deskundige Berry Martin. Formeel kunnen beide bestuursleden nog vervangen worden, maar in een brief van 26 april aan de medezeggenschap blijkt dat de toezichthouders uitgaan van herbenoeming. In januari liet toezichthouder Margreeth de Boer al weten dat ze geen reden heeft om uit te zien naar andere kandidaten. **GvC**

SCHAMINÉE <<

Eigendom

Deze maand komen de acht poollanden in de Arctische Raad bijeen om te praten over de toekomst van de Noordpool. Steeds meer landen hunkeren naar zeggenschap over het gebied en denken zo een graantje te kunnen meepikken als het gaat om de exploitatie ervan, bijvoorbeeld van de bodemschatten. Wie mogen meepraten, van wie is de smeltende ijskap eigenlijk?

Eigendom en bezit, het zijn onderwerpen die de gemoederen al lang bezighouden. Thomas van Aquino stelde in de dertiende eeuw dat particulier eigendom een verantwoordelijkheid met zich meebrengt, een zorg garandeert. Gemeenschappelijk bezit leidt gemakkelijk tot misbruik en uitputting, een proces dat later de *Tragedy of the commons* is gaan heten. Denk aan de overbevissing van oceanen en de vervuiling van lucht. De Engelse filosoof John Locke (1632-1704) verbond het begrip eigendom aan arbeid. Hij stelde dat God de wereld aan de mens heeft gegeven in gemeenschap, maar het werk dat hij met zijn handen verricht is van hem. Met andere woorden: een boom is van iedereen, maar maak je er een tafel van, dan is die van jou. Al deze theorieën ten spijt gaan mijn gedachten toch vooral uit naar de beroemde rede van Chief Seattle uit 1854. Hoezo eigendom, hoezo bezit? Zijn toespraak was een reactie op de vraag van de Amerikaanse regering om het land van de Duwanish-indianen te kopen. *Maar kan dat wel?* hield Seattle zijn blanke toehoorders voor. *Als wij zelf de prikkeling van de lucht en het kabbelen van het water niet kunnen bezitten, hoe kunt u het dan van ons kopen?* Hebben we dan niets geleerd? **Joop Schaminée**

DEMONSTRATIE TEGEN MONSANTO (EN WAGENINGEN UR)

- Actievoerders willen 'machtmisbruik' van de zaadgigant aan de orde stellen.
- Veertienhonderd deelnemers meldde zich al via Facebook.

Op 25 mei vindt in Wageningen een demonstratie plaats tegen het chemie- en zaadbedrijf Monsanto én Wageningen UR. Het protest wordt mede georganiseerd door de Wageningse Independent Critical Student Group. Een deelnemerteller op Facebook geeft inmiddels ruim 1400 aan, en loopt nog steeds op. Wereldwijd moeten die dag zo'n 250 'Marsen tegen Monsanto' plaatsvinden.

Als aanleiding voor de mars noemen de actievoerders een bont palet aan vermeende misstanden

bij Monsanto. Rode draad hierin is vermeend machtmisbruik en schadelijk beleid van de multinational. Verder stelt de Critical Student Group dat academisch onderzoek – ook in Wageningen – te sterk verknoopt is geraakt met commerciële belangen.

'Wij voelen ons niet aangesproken,' reageert Simon Vink, woordvoerder van de raad van bestuur. De universiteit is ook niet gevraagd om een inhoudelijke reactie en, zo zegt Vink, reageert niet uit zichzelf op 'iedereen die wat roept op Facebook'.

Aanvankelijk zou de protestmars ook over de campus voeren. 'We hebben daarover een gesprek gehad met de universiteit,' vertelt Sacha Steinmetz, woordvoerder van de Critical Student Group, 'maar het idee viel niet goed in ver-

band met gebouwen met dure onderzoeksapparatuur.' Wel is het bestuur akkoord met een start bij het voormalig hoofdgebouw op Duivendaal. Vanaf daar loopt de mars naar Seminis, een zaadbeldrijfje dat door Monsanto is overgenomen. Tussendoor zijn er speeches en worden bloemen gelegd 'als herdenking aan alle boeren die aan de wurgcontracten van Monsanto zijn ontsnapt door uit het leven te stappen.'

In een reactie zegt de gemeente de demonstratie graag door te laten gaan. Er worden 'afdoende maatregelen' genomen voor een vreedzaam verloop. Dit is ook het doel van de organisatoren: 'We willen kijken hoe we het rustig laten verlopen,' zegt Steinmetz, 'zodat individuen het niet voor de groep verpesten.' **RR**

VAN RAVENZWAAY: 'KRITIEK PAN NIET TERECHT'

- Omstreden hoogleraar onderzoekt vervanging dierproeven.

Bijzonder hoogleraar Bennard van Ravenzwaay ligt niet wakker van de kritiek van een actiegroep op zijn aanstelling als bijzonder hoogleraar Reproductie- en ontwikkelingstoxicologie. 'Het is alleen jammer dat PAN niet iets dieper heeft gekeken naar de inhoud van mijn leeropdracht.' PAN is de actiegroep Pesticide Action Network. De Europese tak van deze club greep de inauguratie van Van Ravenzwaay aan om de relatie van Wageningen UR met de industrie te hekelen. Veel media pikten het persbericht van PAN op.

De aanstelling van Van Ravenzwaay wordt betaald door diens werkgever BASF. Hij is daar vice-president Experimentele Toxicologie en Ecologie. BASF koopt daarmee volgens PAN invloed op het onderzoek van de universiteit. Van Ravenzwaay legt de beschuldiging naast zich neer. 'Het is goed dat iemands achtergrond belicht wordt als hij een belangrijke functie krijgt. Ik heb veel materiaal moeten aanleveren voordat mijn benoeming erdoor was. Het proces is zorgvuldig verlopen.'

Van Ravenzwaay begrijpt de kritiek niet. 'Het doel van mijn onderzoek is het vermijden van dierproeven. Hoe kun je dat nou partijdig noemen? Ik heb in mijn rede geprobeerd duidelijk de voors en tegens te belichten van in-vitrostudies als vervanging van dierproeven. Het grote voordeel van in vitro is dat er minder dierproeven nodig zijn. Daarnaast kunnen in een vroeg stadium belangrijke nadelige effecten van een nieuwe stof worden ontdekt. Dat scheelt geld en dierproeven. Het is dus een win-winsituatie.'

Van Ravenzwaay is overigens al een jaar bezig in Wageningen. Zijn onderzoek richt zich op de bepaling van toxiciteit van stoffen voor het ongeboren leven met dierproefvrije methoden. **RR**

Het weer hield niet over. Het aantal activiteiten was minder dan andere jaren. Er was geen live muziek en het was minder druk. Maar de lol op WeDay nieuwe stijl was er niet veel minder om, op dinsdag 14 mei. WeDay is weer een gewone sportdag, met de zeskamp op het binnenterrein van de atletiekbaan als het grootste en meest in het oog springende onderdeel. Dus zonder creatief-met-cupcakes, koffieproeverij of andersoortige gezelligheid. De vrees dat WeDay in de nieuwe opzet wegwijnt lijkt vooralsnog ongegrond. Volgens Bongerdirecteur Kloosterman gaven 1740 medewerkers acte de présence. Minder, maar niet heel veel minder dan voorgaande jaren. **RR**, foto RG

IDEALIS BLAAST BOUWPLANNEN NIEUW LEVEN IN

- Projecten Nobelweg en Lawickse Hof kunnen van start.
- Studentenhuisvester wil ook op de campus bouwen.

Studentenhuisvester Idealis heeft haar nieuwbouwplannen weer opgepakt. De woningcorporatie hoopt dit jaar nog van start te gaan met de bouw van studentenwoningen aan de Nobelweg en de Lawickse Hof.

Eind 2012 stelde Idealis alle investeringsbeslissingen uit vanwege onzekerheid over het voorgenomen kabinetsbeleid. De studentenhuisvester gaf aan bezorgd te zijn dat de aangekondigde huurbeoordeling in combinatie met een nieuwe verhuurdersheffing te zwaar op de begroting zou drukken. Bovendien werd er geen borging meer verstrekt door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Borging is

Toekomstig Campus Plaza

voor woningcorporaties nodig om leningen af te kunnen sluiten.

Dankzij het woonakkoord, dat gesloten werd in februari van dit jaar, werd een deel van de kabinetsplannen van tafel geveegd. Daardoor ontstond weer ruimte voor nieuwe projecten. Bart van As, hoofd Vastgoed van Idealis, is blij dat de nieuwbouwplannen weer opgepakt kunnen worden. 'Wageningen University verwacht de ko-

mende jaren een verdere stijging van het aantal studenten. Samen met de gemeente en Wageningen UR gaan we zo snel mogelijk een nieuwe bouwplanning opstellen.'

Na de zomer hoopt Idealis te kunnen beginnen met de bouw van circa 150 studentenkamers aan de Dolderstraat/Nobelweg. Ook de plannen voor de Lawickse Hof worden weer opgepakt. Daarnaast wil Idealis intekenen op de plannen voor Campus Plaza. Op de nu nog kale vlakte aan de Bornsesteeg moeten zo'n 400 studentenkamers gerealiseerd worden, plus enkele kleinschalige horecagelegenheden en winkeltjes. Volgende maand neemt de gemeenteraad een besluit over de plannen van de universiteit. Vanaf volgende week kunnen geïnteresseerde projectontwikkelaars zich inschrijven om op Campus Plaza woon- en winkeleenheden te realiseren. **LR LvdN**

NIEUWE DIRECTEUR VAN BREED4FOOD

- De Geus gaat consortium leiden.

Bernard de Geus wordt per 1 juni directeur van Breed4Food, de onderzoekssamenwerking tussen Wageningen UR en vier fokkerijbedrijven. De Geus komt over van het topinstituut Groene Genetica. Breed4Food is vorig jaar opgericht. In dit consortium gaat de leerstoelgroep Fokkerij en Genetica van de universiteit samenwerken met de fokkerijbedrijven CRV, Hendrix, Topigs en Cobb op het gebied van genomics voor de fokkerij van robuuste landbouwhuisdieren. De bedrijven willen gezamenlijk DNA-kennis toepassen voor de veredeling. Daartoe willen ze samen met de universiteit investeren in rekencapaciteit en apparatuur voor de analyse van genetische informatie. De Geus wordt verantwoordelijk voor het onderzoeksprogramma van het consortium. **LR AS**

INSECTEN, DAAR KUN JE WAT LEUKS MEE

Waarom heeft u zo'n veelomvattend boek over entomofagie geschreven?

'Het idee ontstond in 2010. Insecten eten was toen een lokaal, Aziatisch thema en we wilden er een mondiaal issue van maken. In het boek blijft geen aspect onbelicht: gastronomie, economie, cultuur.'

Neemt de belangstelling voor het eten van insecten toe?

'Ja, maar voor de industrie zijn er nog steeds belemmeringen om echt met insecten in zee te gaan. Neem wetgeving. Vanaf juni is het pas toegestaan voor de visteelt om insecten als voer te gebruiken. Als zulke belemmeringen eenmaal weg zijn, kan het hard gaan.'

De belangrijkste hindernis van insecten op weg naar de consument is de disgust factor. Is dat een blijvend probleem?

'Nee hoor. Ik was twee weken geleden in Denemarken bij het beroemde restaurant NOMA en die zijn al bezig met insecten. Iedereen die daar eet, krijgt insecten te eten. Beetje bij beetje wordt in de gehele catering bekend: hier kun je echt wat leuk mee. Voorlopig is het echter nog een delicatessen, het is doodgewoon nog te duur in vergelijking met vlees.' **LR RR**

Wie? Arnold van Huis, hoogleraar Tropische entomologie

Wat? Internationale pers dook op zijn boek *Edible Insects* met de huidige kennis over het eten van insecten ('entomofagie')

Waarom? Entomofagie is een zeer efficiënte manier de wereld van meer eiwit te voorzien

GEZEGD

'Dat is geen beschuldiging, het is de waarheid. Een uitzending van Zembla heeft dat verband aangetoond.'

Imker Pim Lemmers weet zeker dat de 'universiteit van Wageningen' wordt gesponsord door bestrijdingsmiddelenfabrikant Bayer (Haarlems Dagblad, 14 mei).

KITO

HOE BRENG JE DUURZAAMHEID AAN DE MAN?

- Science Cafe over de economie zonder afval.
- Geld werkt niet altijd om gedrag te sturen.

Duurzame alternatieven bedenken voor alledaagse processen is niet zo moeilijk. De techniek is het probleem niet, denkt sociaal-psycholoog Michel Handgraaf (Economie van huishoudens en consumenten). Maar krijg de mensen maar eens mee om voor die duurzaamheid te kiezen. Dat is een stuk lastiger. Handgraaf betreft die stelling tijdens het Science Cafe van volgende week donderdag in Loburg. Thema van de avond is de zogeheten circulaire economie. Louise Vet (directeur NIOO) breekt daar een lans voor een radicaal andere manier van omgaan met grondstoffen. Hergebruik en het rondbreiden van kringlopen is daarvan de kern.

Handgraaf weet vanuit zijn vakgebied hoe moeilijk het is om menselijk gedrag te sturen. Belonen helpt, weet iedere opvoeder. Maar hoe beloon je het best? Werkt geld als prikkel beter dan bijvoorbeeld een (eventueel pu-

Een publiek schouderklopje blijkt de beste stimulans voor duurzaam gedrag.

ILLUSTRATIE: ISTOCK

bliekelijk) schouderklopje? Niet altijd, blijkt uit een recente studie waarover hij publiceerde in *Ecological Economics*. Werknemers van Ecofys werden daarbij 'afgerekend' op het energiegebruik van hun computer. Een publiek schouderklopje voor zuinig gedrag bleek daarbij veruit het effectiefst. Een geldelijke beloning werkte soms zelfs averechts: mensen gingen van de weersomstuit meer energie gebruiken in plaats van minder.

Met subsidie krijg je mensen

niet altijd over de streep. 'Mijn favoriete voorbeeld is altijd het verhaal over de fietser die met een lekke band langs de kant van de weg staat', zegt Handgraaf. 'Als die fietser jou om hulp vraagt, is de kans groot dat je helpt. Maar als hij erbij zegt 'dan krijg je een euro' dan doe je het niet. Dan zeg je 'ja, daag, voor een euro! De focus is dan verschoven van 'iets goeds voor een ander doen' naar een financiële transactie. Tegen één euro als vergoeding voor vieze handen zeggen mensen

dan 'nee'. Besparingsgedrag levert vaak maar kleine geldbedragen op.' Daarentegen is bijvoorbeeld de subsidie op zonnepanelen volgens Handgraaf uitermate succesvol geweest, omdat de opbrengst daar hoog genoeg is.

De aanpak van elke doelgroep is anders. Dat is volgens Handgraaf de echte uitdaging. 'Is het technisch mogelijk, is niet de echte vraag. Er moet veel meer worden nagedacht over hoe je de mensen meekrijgt.' **RK**

AFLEIDING BELEMMERT GEZONDE KEUZE

- Hedonistische producten sluiten beter aan bij intuïtief denken.

De keuze voor gezond voedsel is een **rationale afweging**. Wordt dat denkproces verstoord, bijvoorbeeld door afleiding, dan zal iemand eerder intuïtief kiezen, oftewel het ongezondere product. Die conclusie volgt uit een onderzoek van Gerrit Antonides en Leonie Cramer, van de leerstoelgroep Economie van consumenten en huishoudens. Ze publiceerden hun bevindingen in het tijdschrift *Appetite*.

Antonides gaf 1614 middelbare scholieren willekeurig een snoepreep (hedonistisch/ongezond) of een appel (nuttig/gezond). Hierna kregen de leerlingen de kans om hun snack om te ruilen. Degenen die een appel hadden gekregen deden dat maar al te graag: ongeveer 50 procent had liever een reep. Omgekeerd wilde maar 19 procent van degenen die een reep hadden gekregen, daar liever een appel voor terug.

Vervolgens kreeg een deel van de proefpersonen de opdracht een getal van zeven cijfers te onthouden, een significante belasting voor het werkgeheugen. De overige

klassen hoefde slechts twee cijfers te onthouden. Antonides vermoedt dat het denken aan een lang getal rationeel redeneren hindert, zodat mensen intuïtiever kiezen.

SOCIALE NORMEN

Het experiment lijkt deze gedachte te bevestigen. Het percentage scholieren dat de reep voor een appel wilde ruilen, daalde van 19 naar 12 procent bij de groep die het lastige cijfer moest onthouden. Het percentage scholieren dat de appel wilde omruilen bleef daarentegen gelijk. Antonides denkt dat het effect alleen optreedt bij hedonistische

producten omdat die 'beter aansluiten bij het intuïtieve denken.'

De *reviewers* van de paper zagen nog wel twee alternatieve verklaringen. Zo waren de producten niet evenveel waard. Een echte *Homo economicus* zou dus het duurste hebben gekozen: de snoepreep. Bovendien kunnen sociale normen meespelen. Kiezen jongens bijvoorbeeld ongezond om stoer te zijn? Antonides maakt zich niet heel druk over de kritiek. Wel had hij zelf achteraf graag de voedingsgewoontes van de kinderen meegenomen. **RR**

DE GEUR VAN INTEELT

- **Vlindervrouwkje ruikt of een mannetje het product is van inteelt.**
- **Nagellak op vlinderantenne legt mechanisme bloot.**

Onwelriekende mannen hoeven niet te rekenen op veel vrouwelijke belangstelling. Maar zij kunnen zich in ieder geval nog wassen. Voor mannetjes van de Afrikaanse vlindersoort *Skeeloog bosbruintje* is verstoppen er niet bij. Wanneer zij het product zijn van inteelt, ruiken vrouwtjesvlin- ders dat en laten hen links liggen. Een slim mechanisme aangezien vijftig procent van deze mannetjes onvruchtbaar is. Een Leids-Wagenings team publiceerde deze resultaten 2 mei in het tijdschrift *Proceedings of the royal society B*.

De onderzoekers vergeleken het voortplantingssucces van gezonde mannetjes met mannetjes die het product zijn van één of twee generaties inteelt. De gezonde exemplaren bleken ongeveer twee keer zo vaak te paren als vlindermannetjes met milde of ernstige inteelt. Het mechanisme daarachter werd duidelijk in tweede deel van het onderzoek. Daarbij werden de antennes van de vrouwtjes bestreken met na-

gellak, zodat ze niet meer in staat waren de mannelijke feromonen waar te nemen. Wat bleek: de vrouwtjes maakten geen onderscheid meer tussen mannetjes met of zonder inteelt. 'Het negatieve effect van inteelt op het paringssucces van mannen is te wijten aan hun geur. Ze scoren letterlijk minder', aldus Bas Zwaan, hoogleraar erfelijkheidsleer.

Een andere mogelijke oorzaak, een slechtere conditie van de inteeltmannetjes, kon door de onderzoekers worden weggestrept. Pas na twee generaties inteelt wordt het vliegvermogen van de mannetjes aangetast, terwijl vrouwtjes na één generatie genoeg wisten.

Een enkele chemische stof blijkt de mannetjes te verraden, uit hun cocktail van drie feromonen. Bij inteelt bleken mannetjes 17 procent minder MSP2 te maken. De afname was al zichtbaar bij milde inteelt en werd niet significant erger bij verdere kruisingen van broers en zussen. Zwaan baalt dat ze één experiment niet hebben uitgevoerd: de mannetjes besprenkelen met een feromonenmengsel om te kijken of ze weer echte Don Juans werden: 'Ik denk dat als we dit hadden gedaan, we mogelijk *Nature of Science* hadden gehaald.' **RR**

Vrouwtje van het *Skeeloog bosbruintje* zoekt partner op geur.

VISIE <<

'Vraag naar melk zal nog veel harder groeien'

Chinezen kopen op grote schaal melkpoeder op in Nederlandse supermarkten, omdat de Chinese bevolking het eigen melkpoeder niet meer vertrouwt. Het melamine-schandaal, waarbij kinderen werden vergiftigd door het aanlengen van melk, ijlt nog na. 'Die situatie is niet makkelijk op te lossen, zegt bijzonder hoogleraar Zuivelkunde, Toon van Hooijdonk. 'Voordat China de infrastructuur en de kwaliteitscontrole op de zuivelmarkt op orde heeft, ben je een paar jaar verder.'

Als de hele zuivelsector wankelt, waarom richten de Chinezen zich dan alleen op melkpoeder?

'Het gaat om babymelk. Melkpoeder is een standaard product, maar ouders hebben alles over voor de gezondheid van hun kinderen. Daar komt bij dat Chinese producenten huiverig zijn om in het gat te springen. Een voedingsbedrijf dat verantwoordelijk is voor de voedselvergiftiging van baby's loopt grote risico's met haar merknaam. Daar kun je aan failliet gaan, daar zijn meer voorbeelden van.'

Kan de internationale zuivelmarkt de extra Chinese vraag niet opvangen?

'De zuivelproductie kan de groeiende vraag naar zuivelproducten wereldwijd al moeilijk bijbenen. De FAO voorziet een toename van de vraag naar melk van 50 procent in 2050. De groei van de productie zal vooral plaatsvinden in opkomende economieën als China, India, Thailand en Brazilië. Nederlandse melkveehouders kunnen na het wegvallen van het melkquotum nog 1 à 2 miljoen ton melk extra produceren. Maar op wereldschaal stijgt de vraag de komende decennia met 300 miljoen ton melk.'

Moeten westerse zuivelbedrijven als FrieslandCampina investeren in China om te voorzien in de vraag naar veilige babymelk?

'Dat doen ze al. Ze nemen lokale bedrijven over of werken ermee samen, niet alleen in China, maar ook in landen als Thailand, Vietnam, Indonesië en Afrikaanse landen. Dus in landen waar de zuivelconsumptie stijgt. Daarbij investeren ze niet alleen in de markt, maar ook in de kwaliteitsbeheersing en de melkveehouders. Dat is bittere noodzaak; zonder investering in de boeren is de marktpositie van de zuivelbedrijven in deze opkomende economieën op termijn moeilijk uit te bouwen.' **AS**

STELLING

'Due to oral culture, Rwandan people spent a disproportionate amount of their income talking on the cell phone'

Mbarushimana Désiré Kagabo, promoveerde 14 mei in Wageningen

VACCIN LEIDT IMUUNSYSTEEM OM DE TUIN

- **Chikungunya virus rukt op tot in Zuid-Europa.**
- **Promovendus ontwikkelt vaccin met virus-like particles.**

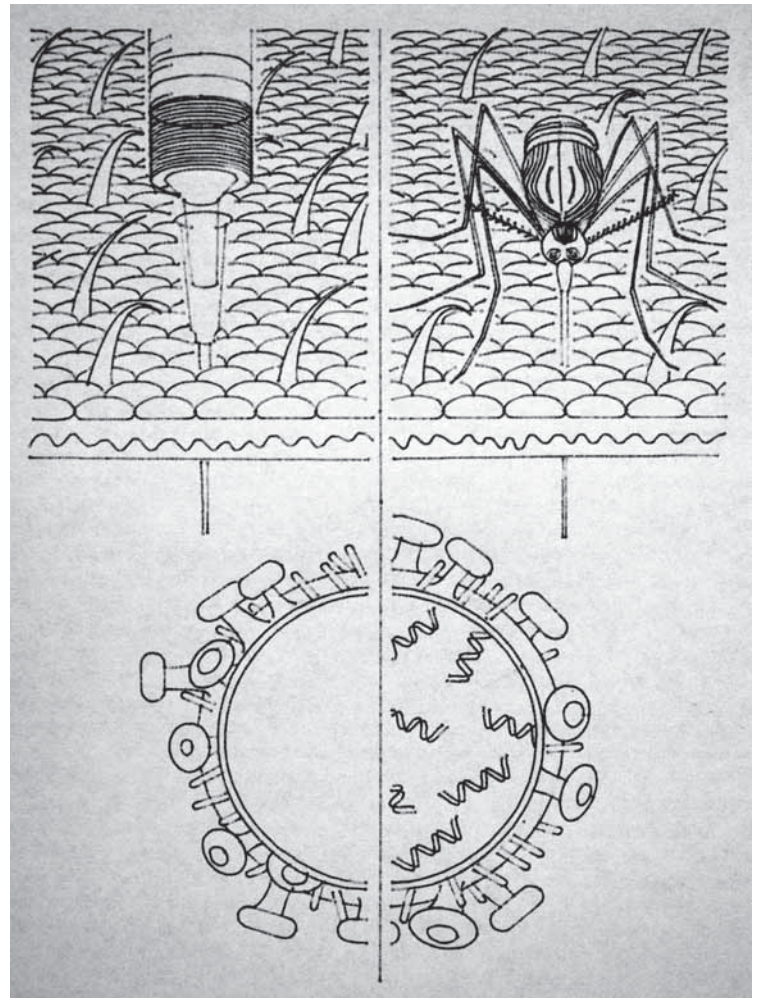
Dodelijk is hij niet, maar de ziekte die veroorzaakt wordt door het chikungunya virus levert de patiënt wel behoorlijk wat ellende op. Hevige gewrichtsklachten die aan artritis doen denken, bijvoorbeeld. En koorts. Het door muggen overgedragen virus is zestig jaar geleden ontdekt in Tanzania, maar rukt de laatste jaren flink op in Azië en komt ook al voor in Zuid-Europa.

Promovendus Stefan Metz wist in slechts vier jaar een vaccin tegen de ziekte te ontwikkelen. Door gaans wordt daarvoor een levend maar verzwakt virus gebruikt, maar die methode is niet zonder risico en kostbaar. Metz ontwikkelde daarom een nieuw vaccin op basis van virus-like particles (VLP's). 'Een virusdeeltje bestaat uit een pakketje eiwitten, met in de kern het DNA of RNA', licht hij toe. 'Het genetisch materiaal zorgt voor de reproductie van het virus, de eiwit-

ten aan de buitenkant worden door ons lichaam herkend en zorgen voor een immuunrespons. Een VLP is die eiwitstructuur zonder genetisch materiaal. Het wordt herkend als chikungunya virus, maar kan zich niet vermeerderen en functioneert daardoor als vaccin.'

De elegante VLP's worden al bij andere ziekten toegepast, zoals bij een vaccin tegen baarmoederhalskanker en griep. Tests bij muizen wezen vervolgens uit dat ook het chikungunya vaccin totale bescherming biedt tegen het virus. Voordat het vaccin kan worden toegelaten, zijn nog jaren van kostbare klinische tests nodig. Virologie heeft daar inmiddels vervolfinanciering voor gekregen. Metz wordt na zijn promotie op 24 juni post-doc aan de Universiteit van Amsterdam. Hij gaat zich dan richten op het HIV-virus. **AS**

Rechts het virus. Links het vaccin van Metz: dat bevat wel de oppervlakte-eiwitten, zodat ons immuunsysteem erop reageert, maar kan zich niet vermeerderen omdat het geen dna of rna bevat.

ILLUSTRATIE: ROGIER ARENTS

MEER REGEN OP VELUWE DANKZIJ DE VELUWE

- **Hoogte en bos zorgen voor extra regen.**
- **Effect is vooral in winter aanzienlijk.**

Bos en bergen hebben een effect op het klimaat in de omgeving. Iedereen heeft dat wel eens ervaren in de Alpen. Aan de ene kant van een berg regent het, aan de andere kant schijnt de zon uitbundig. Maar dat zijn bergen. Wat is het effect van pak 'm beet de Veluwe op regenval? Hoogteverschillen zijn daar maximaal honderd meter. Maar dat scheelt meer dan je denkt, toont onderzoek van meteoroloog Herbert

ter Maat (Alterra) en collega's aan.

Om de invloed van hoogte of landgebruik te meten zijn wetenschappers aangewezen op modellen. Je kunt nu eenmaal niet even de Veluwe kappen of gladstrijken. Ter Maat gebruikte een weermodel waarin hij beide uiterste situaties nabootste en afzette tegen een controle gebaseerd op echte gegevens van een doorsnee zomer- en wintermaand in ons land. Ter Maat: 'Het verschil met de controle zegt dan iets over het aandeel van bos of hoogte op de regenval.'

Zoals gezegd is dat aandeel aanzienlijk. Vooral in de winter hebben bos en hoogte veel invloed. Die invloed van beide kan plaatselijk

oplopen tot een verschil in neerslag van bijna 18 procent. In de zomer is de extra regenval minder: maximaal 10 procent door hoogte en 6 procent door bos. Gemiddeld over de hele Veluwe is het verschil overigens met zes millimeter extra regen een stuk minder.

KLIMAATMODELLEN

Dat er meer regen valt op de Veluwe is overigens geen nieuws. Volgens waarneming van het KNMI kan lokaal jaarlijks wel 75-100 millimeter (10-15 procent) meer regen vallen dan in de rest van het land. De simulaties van Ter Maat laten zien waar dat door komt. Bos en hoogte leiden tot veranderingen in

verdamping, verticale windsnelheid en turbulentie. Die veranderingen hebben hun weerslag op wolkenvorming en uiteindelijk de regenval.

Met bomen planten kun je dus het weer beïnvloeden. Ter Maat: 'Bos heeft invloed op neerslag. Bos houdt beter water vast dan grasland. Op gematigde breedtes zoals hier heeft de omzetting van grasland in bos dus een effect.' Die wetenschap is vooral ook belangrijk om de bestaande klimaat- en weermodellen te verbeteren. 'Je ziet dat je het landgebruik en de topografie goed in je model moet stoppen, want het beïnvloedt je resultaat.' **RK**

>> RESOURCE.WUR.NL

Onbereikbaar, onzichtbaar of onbruikbaar: onze site wankelde regelmatig deze week. Tussendoor werd er gekeuveld over slimme **liften**, de nieuwbouw van Orion, maar vooral was er **kritiek** van Griekse studenten en alumni. Kom meepraten!

Re:acties

Ik denk dat het inderdaad afhangt van de visie van het management van het bedrijf hoe een bedrijf in de praktijk wordt...

Grotendeels eens met Marlies en HB. Ik denk inderdaad - zo iets zeggen beiden al - dat heel veel vrouwen überhaupt niet de...

Blijkbaar gaat het de feministes niet snel genoeg qua emancipatie. Tijdens de discussie...

Ook een mening? Mail je reactie naar resource@wur.nl

GRIEKSE RETORIEK

Griekse studenten voelden zich beledigd door een opmerking in Resource. In een soms botte discussie gaat het vooral over 'de toon van het debat'. Gelukkig komt er ook een inhoudelijke discussie op gang.

De boze reacties kwamen op de vorige editie van Mijns Inziens. 'Ik vind het [koningshuis] geen geldverspilling,' vertelde **John Schouten**, kantinebeheerder bij De Bongerd, hierin. 'Griekenland en Cyprus, dat is geldverspilling.' Dit schoot Griekse studenten en alumni in verkeerde keelgat. **Theodoros Matakidis** mailde vriendelijk dat Resource had moeten onderstrepen dat dit de mening is van een individu en niet van Resource zelf. Een aantal anderen ging verder: 'Wij vinden dat dit commentaar NIET gepubliceerd had mogen worden,' schreef **Pavlos Kerasavopoulos**, de voorzitter van de federatie van Griekse Gemeenschappen in Nederland. 'Dit is een racistische opmerking. Een serieus blad [...] zou NOOIT zo iets moeten publiceren.' Wij zijn het hiermee oneens. Toegegeven, dit was niet het meest genuanceerde en best onderbouwde politiek commentaar van 2013. Maar de opmerking is niet racistisch en geeft aan dat sommige Nederlanders andere beleidskeuze voorstaan dan de huidige regering.

Hoe dan ook, in plaats van 'racisme!' te roepen, is inhoudelijke discussie met argumenten zoveel constructiever en interessanter. Daarom zijn we blij dat zoveel Griekse en Nederlandse studenten hebben beargumenteerd wat zij van Schoutens opvatting vinden. 'Wij zijn deze situatie zat,' schrijft **Georgios Mitrakas**, '[sommige Nederlanders] hebben geen idee wat er in onze landen aan de hand is. Meningen moeten gebaseerd zijn op feiten.' **Kleoni Kipourou** wijst erop dat de oorzaken van de eurocrisis heel wat ingewikkelder zijn dan 'alle Grieken zijn lui', zoals elke eer-

stejaars economiestudent kan uitleggen: 'Vroeg of laat zal iedereen begrijpen dat het probleem in Europa niet de zuidelijke landen zijn, maar de verkeerde architectuur van de gemeenschappelijke munt en dat bezuinigingen de zaken erger hebben gemaakt.' Anderen wijzen er fijntjes op dat Nederland heeft verdiend aan de steun aan Griekenland. Bovendien zit het zelf dieper in de schulden dan enig ander Europees land. De Griekse studenten benadrukken bovendien hoe waardevol hun aanwezigheid is voor Nederland. 'Ik denk niet dat wij in Nederland publiek geld verspillen,' zegt **Konstantina Staikou**, 'Nederland verdient juist veel aan Griekse studenten aangezien ze de op twee na grootste studentengemeenschap zijn, na Duitsers en Chinezen.' **Sofia Arapaki** is het hier helemaal mee eens: 'Ik ben een Griekse student die ongeveer 2,5 jaar geleden naar Wageningen Universiteit kwam om hier te studeren. Ik kwam met een beurs uit mijn land en ik heb bijna al mijn geld hier uitgegeven.' **Akis** vraagt Schouten bovendien om een beetje begrip: 'Hij moet weten dat Grieken nu door een hel gaan.' Er zijn overigens ook genoeg Nederlanders die Schoutens uitspraak onzin vinden 'Waarom maken jullie zo druk om één uitspraak van de kantinemeneer,' zegt **AK**, 'die [bovendien] niet onderbouwd wordt door enig argument.' Hij hoopt dat er een interessanter dialoog mogelijk is tussen Europeanen met minder stereotypen. Erg optimistisch lijkt hij niet over de EU: 'In goede tijden zijn we allemaal Europeanen, maar wanneer het allemaal wat moeilijker wordt, zijn we Nederlanders, Grieken en Duitsers. Willen we zo'n unie?

FILMPJE!

Sinds kort is het nieuwe gebouw Orion in gebruik. Resource-redacteur Rob Goossens maakte een filmpje over de bouw. Dat gaat over de krapte bij Leeuwenborch en Forum, over zonnearmte, zwerende zalen en het grootste studentencafé van Wageningen. Kom het bekijken op onze site op <http://tinyurl.com/boku3kj>.

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Abonnement

Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Redactieadres

Akkermaalsbos 14, 6708 WB Wageningen (Nexus, gebouw 117, bode 31). Postbus 409 6700 AK Wageningen. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl. T 0317 484020 Website: resource.wur.nl. ISSN 1389-7756

Redactie

- drs. Gaby van Caulil (hoofdredacteur) gaby.vancaulil@wur.nl, T 0317 482997
- Rob Goossens (eindredacteur) rob.goossens@wur.nl, T 0317 485320
- ir. Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, T 0317 481723
- ir. Nicolette Meerstadt (webredacteur) nicolette.meerstadt@wur.nl, T 0317 488190
- Linda van der Nat (studenten, onderwijs) linda.vandernat@wur.nl, T 0317 481725
- Rob Ramaker (voeding, visserij) rob.ramaker@wur.nl, T 0317 481709
- Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, T 0317 481724

Vormgeving

- Hans Weggen, hans.weggen@wur.nl, T 0317 485272; basisvormgeving magazine: Nies & Partners bno Nijmegen

Freelance auteurs

Alexandra Branderhorst, Jeroen Bok, Simone Herrewijn, ir. Yvonne de Hilster, Vita Hommersen, Milou van der Horst, Sander de Kraker, ir. Rik Nijland, Suzanne Overbeek, Pan Deli, ir. Astrid Smit, ir. Joris Tielens, Hoger Onderwijs Persbureau

Vertaling

Clare McGregor, Keen-Mun Poon, Clare Wilkinson

Foto's

Guy Ackermans, Manon Bruininga, Bart de Gouw, Sjoerd Sijsma, Emma Teuling, Hoge Noorden

Illustraties

Petra van Berkum, Esther Brouwer, Miesjel van Gerwen, Merel de Graaf, Guido de Groot, Yvonne Kroese, Henk van Ruitenbeek

Redactieraad

ir. Martijn de Groot (voorzitter); ir. Marianne Heselmans, ir. Marco Hoffman, dr. ir. Patrick Jansen, Suzanne Jansze. redactieraad.resource@wur.nl

Advertenties

Extern: Bureau van Vliet, T 023-5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern (gereduceerd tarief): Hans Weggen, T 0317-485272, hans.weggen@wur.nl

Uitgever

Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

Resource wordt gedrukt op papier uit verantwoord beheerde bossen.

ILLUSTRATIE: ESTHER BROUWER

De slimste c

De campus barst van de informatie. Maar wat doen we ermee? Veel te weinig vindt Matthijs Danes. Zijn droom is een Smart Campus. De campus als een etalage van wat we allemaal kunnen en proeftuin voor publieke innovatie.

tekst: Roelof Kleis / foto: Apple

Matthijs Danes (Alterra, Team Spatial Knowledge Systems) is gespecialiseerd in geografische informatie en communicatie. Dat valt op zichzelf nog wel uit te leggen aan potentiële opdrachtgevers. Maar hoe doe je dat op een beetje leuke manier? Dus zonder de geijkte presentaties met *Powerpoints* en *bullitpoints*? Zijn antwoord op die vraag is de Smart Campus. Maar dat antwoord gaat verder dan een aantrekkelijk acquisitie-ideetje. 'Communicatie is meer dan het verstrekken van informatie. Het is zaak je publiek te boeien en vermaken. Met hopelijk als resultaat het starten van een discussie die in de *crowd* een heel eigen leven gaat leiden. De massa onderdeel uit laten maken van het proces', legt Danes uit. 'Mensen zelf de meerwaarde laten ontdekken van je informatie en deze zelfs verrijken door er aan bij te dragen. Een soort publieke innovatie. Wij van de Geo-club proberen daar de infrastructuur voor aan te dragen. We stellen data beschikbaar en geven de handleiding om zelf data toe te voegen en interpreteren.'

Dat klinkt nog vaag. Een mooi voorbeeld van vermaken en informeren, van *experience communication*, het ondergaan van informatie, is *augmented reality*. Nog voordat er een steen gelegd was van het nu opgeleverde Orion kon je dankzij een gadget van het Geolab twee jaar geleden het

gebouw al virtueel ondergaan. Met een app op je smartphone kon je rond het gebouw lopen, er zelfs naar binnen gaan, alsof het er al stond. Een magische ervaring.

DYNAMISCHE INFORMATIE

Maar echt 'smart' is dat nog steeds niet. In wezen is het niet meer dan statische informatie op een attractieve manier presenteren. Leuk, maar niet slim genoeg, vindt hoofd Education Facilities Joris Fortuin. 'Smart is mijns inziens het weergeven van dynamische informatie: wat ik vandaag zie is morgen weer anders, omdat de informatie is veranderd.' Fortuin maakt samen met Danes en Marc Lamers (directeur Corporate Communication & Marketing) deel uit van een werkgroep (in oprichting) die het idee van de slimme campus verder gaat uitwerken.

'We meten heel veel op de campus', licht Fortuin toe. 'Het aantal mensen in de gebouwen, het gebruik van energie en water et cetera. Maar is het mogelijk om die dynamische informatie te geven aan bepaalde doelgroepen? We hebben nu een app in ontwikkeling waarmee je de weg kunt vinden op de campus. Dat is statische informatie. Door dat te koppelen aan we@wur zou je ook mensen kunnen vinden op de campus. Dat is nog steeds niet 'smart'. Maar als je de app zou uitbreiden met het menu in de restaurants op de campus, dan wordt het al een stuk

ampus

dynamischer. Als het dynamisch is, dan wordt het pas leuk. Dan wordt het pas slim. Slim combineren van informatie, dat is voor mij Smart Campus.’

Fortuin bekijkt het concept vanuit de operationele hoek. Hoe maak ik nieuwe techniek nuttig en bruikbaar in het dagelijks leven op de campus. ‘Ik krijg regelmatig de vraag van studenten of het aantal beschikbare werkplekken in beeld is te brengen. In principe kan dat. Wij kunnen via ons netwerk zien welke computers beschikbaar zijn of niet. Studenten kunnen ook in de computerzalen werken als die beschikbaar zijn. Dat is dynamische informatie die je met een app om kunt zetten in bruikbare informatie naar studenten.’ De vraag is natuurlijk wel wie dat gaat betalen. Een app maken kost geld.

GLAZEN HUIS

‘Smart Campus is het concept waarbij je zichtbaar maakt wat er op de campus te zien en te doen is’, kijkt Lamers er vanuit zijn perspectief naar. ‘Zichtbaarheid, daar draait het om. Smart Campus is een manier om je te presenteren. Wij hebben hier een hyperbijzondere organisatie en dat kun je met een smart-campusconcept op een verrassende en vernieuwende manier laten zien.’ De vraag is natuurlijk hoe je dat doet. Lamers erkent dat hij dat ook niet zo een-twee-drie weet. ‘Ik heb nog niet goed in beeld wat de mogelijkheden zijn. Maar met Smart Campus kun je bijvoorbeeld van elke dag een open dag maken. Nu doen we dat twee keer per jaar voor nieuwe studenten. Maar dat kan ook 365 keer per jaar.’

‘We hebben net het project Buurten bij de burenhad. Dat kun je natuurlijk ook virtueel doen. Hang bijvoorbeeld een paar webcams op in de kassen. Het gaat erom dat we contact maken met elkaar. Het gaat om onderlinge verbondenheid, het wij-gevoel, en daar trots aan ontleunen. Impuls als debatcentrum zou je internationaal kun-

nen maken, zodat je niet fysiek op de campus hoeft te zijn om mee te debatteren. Het “smarte” zit hem wat mij betreft in de interactie met mensen: met collega’s, studenten en externen. De gesprekken en discussies aangaan, daar laat je je maatschappelijkheid mee zien. Daarmee ben je een glazen huis in plaats van een ivoren toren.’

IDEEËN

Initiatiefnemer Danes wil vooral experimenteren. ‘Er is hier een goudmijn aan data beschikbaar op de campus. Wij hebben in onze gebouwen zo’n 1800 sensoren zitten die om de zoveel minuten informatie geven over onze omgeving. Wat kunnen we daar mee? Wij willen die data openstellen voor studenten. Dingen laten zien die normaal gesproken onzichtbaar zijn. Met apps, routes of interactieve kaarten. Doe maar, ga ermee aan de slag. Wij willen daar ook een eenvoudige kit voor maken met een eigen sensor om tijd, beweging, beeld en andere dingen te

‘Wij hebben in onze gebouwen zo’n 1800 sensoren zitten die om de zoveel minuten informatie geven over onze omgeving’

meten. Voor maximaal vijftig euro aan materiaal en meten maar. Ideaal om allerlei gekke dingen te verzinnen.’

Want de échte innovatie zit ’m volgens Danes in de ideeën, niet in de hardware. ‘Het gaat om de creativiteit, om de dwarsverbanden die je kunt leggen tussen werkvelen. Mijn grote droom is om een groot evenement voor studenten te organiseren op de campus. Die moeten dan in één dag een werkende app maken. Een evenement met prijzen en al. Juist de onderlinge stimulans zal leiden tot een innovatie-boost.’

Kweekschool op verschroeide

De Nederlandse militairen vertrekken uit Afghanistan, maar Wageningen UR blijft er actief. In een groene enclave in Kaboel wordt een agrarische lerarenopleiding opgezet. Zonder bewakers. 'We gaan ervan uit dat we geen doelwit zijn van de Taliban.'

tekst: Albert Sikkema / foto: Hans van Otterloo

An de rand van de stoffige en grijze miljoenenstad Kaboel ligt een stukje groen. Dat is de onderwijstuin van de lerarenopleiding van Wageningen UR in Afghanistan. De tweejarige hbo-opleiding moet leraren voor het middelbaar landbouwonderwijs klaarstomen in Afghanistan. De belangstelling voor de opleiding groeit hard. Vorig jaar startten zo'n honderd studenten op het National Agriculture Education College (NAEC) in Kaboel. Dit jaar – het schooljaar is net weer begonnen – is dat aantal ruim verdrievoudigd tot 325. De school wordt bestuurd door Hans van Otterloo van het Centre for Development Innovation. Begin april was hij even terug in Wageningen.

Het Wageningse project voor een agrarische lerarenopleiding, die in 2011 van start ging, is net verlengd met twee jaar, vertelt Van Otterloo. In Nederland kennen maar weinigen het bestaan van de lerarenopleiding, weet hij. Het publiek kent alleen de politiemissie in Kunduz, en die eindigt op 1 juli. Het project van Van Otterloo is van een heel andere orde. Anders dan de westerse militairen en VN-hulpverleners in Afghanistan, die zich verschansen achter

hoge muren van gewapend beton, is het schoolterrein betrekkelijk open. Het gebouw, de praktijkkas en de onderwijstuin worden omgeven door een eenvoudig hek.

'We zijn een onderwijsinstelling, er lopen geen bewakers met geweren', zegt Van Otterloo. 'We krijgen steun vanuit de Afghaanse overheid. Bovendien is landbouwonderwijs geen target voor de Taliban. We gaan ervan uit dat we geen doelwit zijn. En als ze echt kwaad willen, is er toch geen houden aan.' Je kunt niet alle risico's uitsluiten in Afghanistan, stelt Van Otterloo. 'Als Wilders weer met een raar filmpje komt, moeten we misschien een week thuisblijven. Bij volkswede zijn we voorzichtig.' Met 'we' doelt hij op de vier westerse medewerkers van de agrarische lerarenopleiding, maar ook op de Duitse burens die het techniekonderwijs op poten zetten.

LEREN IN DE PRAKTIJK

Het Wageningse team voor Afghanistan heeft inmiddels een nieuw curriculum opgesteld voor de hbo-opleiding. Dat vergt een omslag in het denken van de toekomstige leraren. In Afghanistan is het normaal dat docenten de lesstof opdreunen en de leerlingen dit herhalen. 'Het onderwijs is niet gericht op het kweken van begrip en het bevat geen praktijkwerk. Dat proberen we te veranderen', stelt Van Otterloo. Hij introduceerde een nieuw systeem, waarbij 'learning by doing' de rode draad is. De opleiding is tweetalig, in de belangrijkste Afghaanse talen, het Dari en het Pashtu. Een spannende nieuwe ontwikkeling is bovendien dat Van Otterloo meisjes heeft toegelaten tot de lerarenopleiding. 'Dit jaar zijn er ruim twintig meisjes aan de opleiding begonnen, gescheiden van de jongens. We willen aan families in de provincies laten zien dat we ook aan

aarde

vrouwenonderwijs doen.'

Om de leraren te trainen in praktijkonderwijs, beschikt de opleiding over een tuinbouwkas en een onderwijstuint. De lerarenopleiding moet de komende jaren groeien naar vierhonderd leerlingen per jaar, maar in het huidige gebouw zijn te weinig slaapplaatsen voor de leerlingen. Daarom wordt er binnenkort een nieuwe accommodatie gebouwd. 'De leerlingen komen van heinde en ver', vertelt Van Otterloo. 'We hebben leerlingen uit 23 van de 35 provincies.' Met die faciliteiten is de Wageningse school een positieve uitzondering in Afghanistan. Bij de mbo-opleidingen, waar Van Otterloo's leerlingen straks les gaan geven, zijn de omstandigheden vaak primitief. 'Er zijn weliswaar meer dan honderd scholen, maar vaak hebben de leerlingen daar niet eens een dak boven hun hoofd.'

In die situatie moet het landbouwonderwijs vanaf de bodem worden opgebouwd. Wageningen levert basale kennis over water, bodem, veehouderij en akkerbouw. Bijvoorbeeld: wat is een bodem, welke bodemstructuren en bodemlagen zijn er, welke mineralen zitten er in en waarom is de ene bodem rood en de andere bruin? 'De lesstof is gericht op kinderen van 15 tot 18 jaar oud die wel basiskennis hebben van biologie en wiskunde, maar nog niets van landbouw weten', zegt curriculumontwikkelaar Matilda Rizopulos in Wageningen. Pas in het laatste jaar van de opleiding krijgen de studenten les in irrigatie, plantenveredeling, diermanagement en bedrijfseconomie.

BEREN OP DE WEG

Er is grote behoefte aan landbouwkundige kennis in Afghanistan. Door de jarenlange oorlog zijn de productieketens tussen boer en consument gebroken, zegt Van

Otterloo. De meeste boeren weten nauwelijks in het eigen levensonderhoud te voorzien, alleen rond een aantal steden wordt relatief modern geboerd. Slechts één procent van de boeren ziet elk jaar een landbouwvoorlichter op bezoek komen. Het land is verre van zelfvoorzienend voor de consumptie van graan, groente en vlees. Dertig procent van de bevolking zou afhankelijk zijn van voedselhulp.

Hoe ziet Van Otterloo de toekomst van de lerarenopleiding? Bepalend wordt of de verschillende Afghaanse groeperingen het eens kunnen worden na het vertrek van de Amerikanen. 'Als Afghanistan niet in elkaar klappt, dan

'Als Afghanistan niet in elkaar klappt, dan heeft dit project een goede kans'

heeft dit project een goede kans.' Maar we zien nog wel beren op de weg. De Afghaanse overheid draait voor 80 tot 90 procent op geld uit het buitenland en met het aanstaande vertrek van de westerse troepen neemt die financiële steun snel af, merkt de schooldirecteur. In 2015 moet de Afghaanse regering zelf bepalen hoeveel geld ze aan onderwijs uitgeeft. 'Nu zijn er op de agrarische scholen in de provincies al betalingsachterstanden voor de leraren.'

Daarom moet het National Agriculture Education College, dat nu volledig wordt betaald door Nederland, na 2015 misschien wel een semi-commerciële instelling worden, zodat het niet alleen van de overheid afhankelijk is voor financiering, voorziet Van Otterloo. In dat geval moet hij collegegeld vragen van de leerlingen. 'Welke variant het ook wordt, voor mij staat voorop dat het onderwijsniveau in Afghanistan aanzienlijk wordt verbeterd.' ⁸

WORSTJE

Joeri Messelink kijkt of de kolen nog gloeien. Ondanks dreigende regen nodigde de meteorologiestudent op woensdag 8 mei een huisgenoot en drie Ethiopische vrienden uit voor een barbecue bij Forum. Ook mocht de fotograaf een hapje mee-eten. Het worstje was erg lekker, meldt hij. Sinds 6 mei staan er een vaste barbecue en een vuurschaal op de campus. Voor gebruik wel even reserveren bij servicedesk.facilities@wur.nl, je kunt bij de receptie een rooster en barbecueset ophalen. GvC Foto: Lennart Verhoeven

‘Conflict brengt de wetenschap verder’

Bij complexe maatschappelijke problemen slaagt Wageningen UR er niet altijd in duidelijk te maken wat de rol van de onafhankelijke onderzoeker is. Zo kan de indruk ontstaan dat wetenschappers hun oren laten hangen naar de opdrachtgever. De kwestie rond ‘klokkenluider X’ bij Alterra is daarbij een schoolvoorbeeld, vindt hoogleraar Johan Bouma.

tekst: Albert Sikkema / foto: Guy Ackermans

Deed Wageningen UR aan ‘onderzoek op bestelling’ door een kritisch rapport over de meting van grondwaterstanden van klokkenluider X tweeënhalf jaar tegen te houden? De Nationale Ombudsman suggereert dit in een onlangs uitgebracht rapport, maar volgens Johan Bouma was daar geen sprake van. En hij heeft enig recht van spreken, omdat hij zowel *reviewer* van X’s gewraakte rapport was als beoordelaar van diens klokkenluidersmelding. ‘X heeft acht artikelen over de meting van grondwaterstanden gepubliceerd, hij had dus geen publicatieverbod’, blikt Bouma terug. ‘Ook is het niet zo dat zijn leidinggevenden het publiek hebben misleid door de publicatie tegen te houden. Er was eerder sprake van verwarring en onmacht, omdat vanuit dezelfde onderzoeksgroep publicaties met een verschillende strekking verschenen.’

Bouma is emeritus hoogleraar Bodemkunde, KNAW-lid, voormalig lid van de WRR en *reviewer* van meerdere

‘Zowel de onderzoekswereld als maatschappelijke partijen kunnen slecht omgaan met dit soort vraagstukken’, zegt Bouma. ‘Onderzoekers lossen graag problemen op en opdrachtgevers willen een duidelijk antwoord. Dat is er in deze gevallen dus niet. Er zijn alleen opties, waarbij iedere optie bestaat uit een weging van deelbelangen.’

POLDERMODEL

Ook de waterhuishouding in relatie tot natuur en landbouw is zo’n complex probleem. Boeren willen een lage grondwaterstand, omdat dat beter is voor het gewas en voor de draagkracht van de bodem; terwijl natuurbeheerders streven naar een hoge grondwaterstand om de verdroging tegen te gaan. Er bestaat niet zoiets als ‘de’ beste grondwaterstand. De waterstand in een gebied is een compromis, na overleg tussen alle belanghebbenden. Het poldermodel bepaalt uiteindelijk de oplossing. De metingen van de grondwaterstand zijn daarbij slechts een van de bijdragen vanuit het onderzoek

Die rol kan lastig zijn voor onderzoekers die metingen doen om feiten aan te dragen. Zoals X, die ontdekte dat in sommige zandgronden de in Nederland gebruikte peilbuizen wel de diepe grondwaterstanden goed meten, maar niet de ondiepe. ‘Dat was geen mening van X, dat was een feit’, zegt Bouma. Een kennisinstelling moet zo’n grensverleggende ontdekking met gejuich ontvangen, vindt de hoogleraar. ‘Kritisch onderzoek betekent dat je bestaande inzichten ondermijnt. Conflict is essentieel bij het verder brengen van de wetenschap. Maar daarna moet je de onderzoekers wel bij elkaar zetten en zeggen: interessante ontdekking, maar wat betekent dit voor het *wicked problem* dat hier aan de orde is?’ Dus hoe meer conflict

‘Zowel de onderzoekswereld als maatschappelijke partijen kunnen slecht omgaan met dit soort vraagstukken’

onderzoeksprogramma’s. Hij publiceerde onder meer over ‘*wicked problems*’, ofwel zeer complexe maatschappelijke vraagstukken zonder eenduidige probleemstelling en oplossing, waar veel partijen bij betrokken zijn met sterk verschillende meningen en standpunten. De intensieve veehouderij is zo’n *wicked problem*, net als de klimaatverandering, de duurzame landbouw en de bijensterfte.

achter de gevel hoe beter, maar presenteer wel voor de gevel een consistent verhaal. Dit vereist actief onderzoek-management.'

In het geval van X werd die discussie niet goed gevoerd, vindt Bouma. Er was kritiek van vakgenoten dat X ten onrechte zijn conclusies veralgemeniseerde naar alle zandgronden in Nederland. Er was ook politieke onwil bij de opdrachtgever om de bestaande inzichten over de rol van grondwaterstanden aan te passen. Maar de opdrachtgever stelde ook een kennisvraag: welk advies geven de Wageningse deskundigen nu? Want Alterra, inclusief X, produceerde op dat moment tegenstrijdige informatie. 'Er ontbrak een kennismakelaar, vindt Bouma. 'Dat is iemand die in staat zijn de juiste kennis op het juiste moment tegenover de juiste persoon op de juiste manier te presenteren. Kortom, iemand met kennis van zaken en een hoge sociale intelligentie.'

KENNISMAKELAAR

Onderzoekers hebben weinig oog voor die makelaarsrol, merkt Bouma. Ze willen onderzoek doen, meten en publiceren – begrijpelijk want daarop worden ze afgerekend. Dat moet allemaal snel, terwijl de oplossing van *wicked problems* vaak decennia vergt. De gebruikelijke reactie van universiteiten – doe nog maar een aio – werkt dan niet. Er is te weinig tijd om serieus te overleggen met ambtenaren, bedrijven en actiegroepen om te ontdekken welke inzichten en kennisvragen zij hebben. Daardoor neemt de rol van de onderzoekswereld in de moderne kennismaatschappij af, stelt de hoogleraar. Het oude model, waarbij de onwetende kennisvrager de alwetende onderzoeker om advies vraagt, bestaat al lang niet meer. In de huidige informatiemaatschappij is iedereen kennisdrager.

Een recent voorbeeld van minder geslaagd kennismangement is het onderzoek naar het bovengronds uitrijden van mest en de gevolgen daarvan voor het ammoniakbeleid. 'Dat is een technische kwestie, als onderdeel van het *wicked problem* om een duurzame landbouw te bereiken. Mestinjectie in de bodem leidt tot een relatief lage ammoniakemissie, maar onder bepaalde voorwaarden kan bovengronds uitrijden dezelfde lage emissie opleveren', zegt Bouma. Jarenlang onderzoek leidde echter niet tot consensus onder de Wageningse onderzoekers, of tot een coherent signaal richting boeren en beleid. 'En dat reken ik ook mezelf aan, want ik was een van de onderzoe-

kers.' Ook hier had een kennismakelaar uitkomst kunnen bieden, vindt de hoogleraar. Boerenorganisaties zochten recentelijk direct contact met de Tweede Kamer, zonder betrokkenheid van onderzoekers.

Overigens zijn er ook succesvolle Wageningse projecten waarin onderzoekers vanaf het begin met actiegroepen, boeren en beleid overleggen. Vanuit zijn eigen ervaring bij het innovatieprogramma Transforum noemt Bouma het Rondeel project, waarbij onderzoekers met partners een nieuw stalconcept voor legkippen ontwierpen. Dat vergt meer dan met elkaar om tafel zitten, zegt Bouma. 'De onderzoeksgemeenschap moet nieuwe wegen vinden om de inzichten van andere kennisdragers te integreren in haar onderzoeksvragen.' ⑩

‘ORION MAAKT DE CAMPUS AF’

De nieuwe ster aan het Wageningse firmament heet Orion. Sinds 6 mei krijgen studenten er college, kunnen ze studeren op één van de werkplekken, of koffie drinken in het luxe grand café. Is het gebouw geworden wat we ervan verwacht hadden? We peilden de eerste reacties.

tekst: Kees van der Ark / foto: John Wiltink

Suzanne de Bruijn

Student en barvrouw studentencafé

‘Een mooi gebouw, en knap dat het zo snel af is. Bij ons achter de bar doet alles het, al is het nog wel een beetje wennen en zoeken naar alles. We zijn pas net open, maar de mensen die langskomen voor een biertje zijn volgens mij wel tevreden. Ik had vanmorgen ook college in de grote zaal. Het is goed dat er ook halverwege schermen hangen, anders was het moeilijk geweest het allemaal te kunnen volgen.’

Stef van der Krieken

Student moleculaire levenswetenschappen

‘Als je op de achtste verdieping de lift uitkomt is het uitzicht geweldig. Indrukwekkend. Het hele gebouw geeft een goed gevoel van ruimte. Het is heel fijn dat er overal daglicht binnen komt, hoewel een beetje decoratie wel leuk zou zijn. We zijn net even een collegezaal ingelopen om alles te testen, er was toen geen college aan de gang. De docent heeft één schermje met hippe functies waar je alles mee kunt bedienen, dus het was wel leuk om daar even mee te spelen.’

Stefan Hutten

Student moleculaire levenswetenschappen

‘De liften zijn beter, ik denk dat er geen wachtrijen zullen zijn in de ochtend. De schermen in de collegezalen zijn erg hoog, dat lijkt me heel erg onhandig voor de docent. Het is wel een mooie plek om te lunchen, al ziet het er nog wel een beetje kil uit. Dat dakterras is ook nog niet af, daar komen toch bomen?’

Alexandra Ginj

Student levensmiddelentechnologie

‘De deur van de collegezaal was doorzichtig en in het zicht van de studenten tijdens het college. De mensen die langslopen en naar binnen kijken leidden heel erg af. Ook de professor was afgeleid. De zaal waar we college hadden was half opgesplitst door een muur in het midden waardoor de docent zijn aandacht moest verdelen over twee delen. Het is een beetje raar dat de studenten elkaar niet kunnen zien tijdens college. Het gebouw ziet er een beetje grijs uit. Nu is het mooi, maar ik vraag me af hoe het is als het regent.’

Hein Heuver

Student milieuwetenschappen

‘Er is een geheime verdieping, de negende. Kan je gewoon met de lift naartoe. Het café is een vooruitgang. In Forum is het Grand Café goedkoop en industrieel, dit is Starbucks. Een stuk beter! En, er is bier dus we

bleven even hangen. De fietsenstalling is te ver lopen, het terras staat nu al vol met fietsen. Orion maakt de campus wel meer af, een brug tussen Forum en Atlas.’

Ivonne van Avermaete

Student levensmiddelentechnologie

‘De stoelen in de collegezaal zijn heel erg comfortabel. Het scherm mag wel wat lager hangen, de voorste rijen waren leeg. De muren in de gangen kunnen wel wat posters gebruiken, het ziet er nu heel kaal uit.

Of misschien wat planten. De liften zijn wel heel goed, ze selecteren de snelste optie. Ik denk dat het gedrag van studenten was meegenomen in het ontwerp.’

Stella Gunawan

Student levensmiddelentechnologie

‘Orion is cool, erg ruim. Er komt meer licht binnen in vergelijking met Forum. Ik heb het gevoel dat het nog niet helemaal af is. De trappen en muren zien eruit alsof ze (nog) niet helemaal af zijn. De sfeer in het

gebouw is heel relaxt en modern, dat vind ik leuk. Er was geen schoolbord in de collegezaal, heel erg onhandig voor de docent, maar dat komt ook wel goed.’

Jhonathan Versteeg

Student voeding en gezondheid

‘Echt een onlogisch gebouw. Ik kan niet eens zien waar welke collegezaal zitten als ik de trap op loop. Het ziet er echt prachtig uit, maar erg handig is het niet. Er staat gelukkig wel een andere koffieautomaat. Ik

hoop dat die beter is dan de Douwe Egbers-bocht in Forum. De ruimte is heel erg mooi, maar ze hadden er wel meer mee kunnen doen.’

Studentenraadsverkiezingen 2013

EN DE KANDIDATEN ZIJN...

De een vertelt over haar overleden hondje Beibei, de ander neemt het op voor de sportfaciliteiten op de campus. De redactie onderwierp alle kandidaten op de lijst voor de studentenraadsverkiezingen aan een roulette-interview. Welke vragen kozen ze, en wat was hun antwoord?

tekst: Linda van der Nat en Nicolette Meerstadt / **beeld:** Nicolette Meerstadt, Rob Goossens en Hans Weggen

Van 13 tot 22 mei kun je stemmen op de kandidaten voor de studentenraad. Wellicht weet je iets van de studentenfractie Veste, die enthousiast aan het folderen is. Maar wie zijn hun kandidaten? En

wie zijn de vijf onafhankelijke internationale kandidaten op het digitale stembiljet?

Democratie draait vooral om vertrouwen in de persoon op wie je stemt. Daarom op deze pagina's

een kort portret van alle vijftien kandidaten. De spelregels? De redactie maakte vijftien vragen, variërend van zeer persoonlijk tot zeer politiek. Die gingen allemaal in de hoge hoed, waarna alle kandidaten

er twee uit pakten, blind. Alle kandidaten krijgen zo de kans om iets van hun persoonlijkheid te laten zien, gestuurd door het lot. ③

SIMONE RITZER

Bedrijfs- en consumentenwetenschappen

Waarom moeten studenten op jou stemmen?

Mijn ervaring op verschillende gebieden laat zien dat alles mogelijk is, als je maar wilt. Ik ben voorzitter geweest van studievereniging Mercurius, heb afgelopen semester in Finland gestudeerd en ben actief lid bij Ceres. De studiedruk wordt hoger door nieuwe maatregelen vanuit de overheid en universiteit. Maar het actieve studentenleven is zeker te combineren met het halen van al je punten. Mijn doorzettingsvermogen zal er voor zorgen dat het actieve studentenleven waar VeSte voor staat voor iedereen mogelijk blijft.

Wat is de belangrijkste les die je van je ouders hebt geleerd?

Spijt kan je alleen maar hebben van dingen die je niet gedaan hebt. Daarom grijp ik ook elke kans die op mijn

pad komt. Sommige ervaringen kunnen tegenvallen, maar daardoor weet je wat je een volgende keer anders kan doen of juist helemaal nooit meer moet doen. Puur genieten van het leven kan je alleen als je echt weet wat het leven inhoudt, en leren wat het inhoudt kan alleen door alles te doen dat mogelijk is.

FEITEN OVER DE STUDENTENRAADSVERKIEZINGEN

- Van 13 tot 22 mei kun je stemmen
- Er zijn vijftien kandidaten voor twaalf zetels
- Negen kandidaten zijn verenigd in de fractie Veste, de andere zijn onafhankelijk
- De onafhankelijke kandidaten zijn allemaal internationale studenten
- Vorig jaar waren er geen verkiezingen, omdat er evenveel kandidaten als zetels waren.

XANTHE VAN DIERENDONCK

Voeding & Gezondheid

Welke belangrijke les heb je van je ouders geleerd?

Mijn ouders hebben er altijd op gehamerd dat ik mezelf moet zijn, hoe cliché dat misschien ook klinkt. Ik heb de neiging me veel met anderen te vergelijken, dat was vroeger al zo met mijn broers. Wat zij deden, wilde ik ook en dan was ik ook com-

petitief genoeg dat ik ook beter wilde zijn. Mijn eigen weg kiezen gaat inmiddels beter, maar ik heb die woorden van mijn ouders wel altijd in mijn achterhoofd.

Wie is je favoriete docent?

Mijn docent scheikunde op de middelbare school, meneer Van Veen. Hij heeft me laten inzien dat scheikunde best leuk kan zijn. Hij was heel geduldig en bleef net zo lang uitleggen totdat iedereen het begreep. Ik spreek hem nog steeds wel eens en dan vertel ik wat voor practica ik allemaal heb gehad.

ANNELOES REINDERS

Internationale Ontwikkelingsstudies

Wat is het hoogtepunt van je studententijd?

Ik ben lid van Ceres en heb een hele hechte jaarclub. We kunnen altijd bij elkaar terecht. Alles wat we samen hebben gedaan, van clubweekenden tot de gezamenlijke vakantie in Boedapest en Praag, zijn hoogtepunten voor mij. Ik zou iedereen dan ook aanraden om bij een vereniging te gaan, je sluit vriendschappen voor het leven. En wat je leert van commissiewerk is ook belangrijk.

Wat is het beste aan Wageningen UR?

De manier van onderwijs geven. De onderwijsvormen in Wageningen, met discussiegroepen en veel begeleiding, kosten de docenten veel meer moeite dan gewone onderwijsvormen. Soms heb je hier twee docenten op vijftien studenten. Die betrokkenheid moet echt behouden blijven, ook al groeit de universiteit.

ARVID DE RIJCK

Bodem, Water en Atmosfeer

Mijn ideale avondje uit...

Op dinsdag en donderdag ga ik altijd sporten en bier drinken met mijn hockeyteam. Op dinsdag zitten we in De Bunker en op donderdag in De Woeste Hoeve. Op maandag en woensdag ben ik op KSV. Ik vind het leuk om gewoon een beetje met mensen te praten, maakt niet uit of ik ze ken. Op vrijdagavond ga ik vaak naar de International Club, daar woon ik naast. Als ik thuis een filmpje heb gekeken, is het heel makkelijk om

rond een uurtje of één nog even bij de burens te kijken.

Waar wil je zijn over vijftien jaar?

Ik leef van studieperiode tot studieperiode, dus echt een beeld heb ik niet. Ik vind het klimaatprobleem wel interessant, dus misschien werk ik over vijftien jaar bij een consultancy bureau dat de lokale bevolking in risicogebieden helpt om te gaan met klimaatveranderingen.

LARA MINNAARD

Dierwetenschappen

Wat zou je als eerste veranderen als je in de studentenraad zit?

Ik zou de focus wat meer leggen op de vaardigheden van studenten. Inhoudelijk zijn ze heel sterk, maar ik merk dat studenten niet altijd even goed zijn in het overbrengen van kennis. Als ik met een groepje van vijf studenten een presentatie moet houden, dan zeggen er gelijk drie: ik ga het niet doen. Ik zou willen dat mondelinge presentaties bij alle studies meer aandacht krijgen.

Mijn motto is...

... Een dag niet gelachen is een dag niet geleefd. Als je ergens geen lol in hebt, moet je het niet doen. Je moet niet altijd rationeel keuzes maken, maar ook dingen doen gewoon omdat je ze leuk vindt. Zo ben ik op mijn negentiende in mijn eentje vier weken naar Mongolië geweest. Zon-

der zadel over de steppes in Mongolië galopperen, dat is toch een unieke ervaring?

JAAP LÖWENTHAL

Biologie

Na college kun je me vaak vinden...

... In de sporthal. Ik speel vrij fanatiek volleybal, heb bestuur gedaan en training gegeven. Ik werk ook in de kantine van De Bongerd. Je zou kunnen zeggen dat het bijna mijn tweede thuis is. Sporten is erg belangrijk voor mij, mijn prioriteit ligt eerder daar dan binnen mijn studie. Als ik moet kiezen tussen leren voor een tentamen of een wedstrijd, dan ga ik sowieso naar de wedstrijd. Daarvoor is het een teamsport.

JILDou KOOIMAN

Gezondheid en Maatschappij

Bij welk vak heb je 't meeste geleerd?

Ik heb een biomedische minor gedaan in Amsterdam, over herse-

nen. Alles van neuronen, anatomie, ziektes, ontwikkeling van de hersens bij kinderen. Ik had heel weinig voorkennis, dus het was hard werken. Maar ik werd helemaal enthousiast van elk nieuw college. Er kan zo veel mis gaan in de hersenen, dat ik nu beseft hoe bijzonder het is dat er ook gezonde, intelligente kinderen geboren worden.

Wat is een dieptepunt van je studie in Wageningen?

Dieptepunten heb ik niet gehad, maar ik erger me enorm aan de hoeveelheid herhaling in mijn studie. De *Theory of planned behaviour* komt echt in elk tweedejaars vak terug. Docenten onderschatten studenten soms. Kom op, je moet niet denken dat ik dom ben. Ik ben niet voor niks naar de universiteit gegaan. De kwaliteit van onderwijs vind ik heel belangrijk.

Welke belangrijke les heb je van je ouders geleerd?

Niet klagen als je er wat aan kan doen. Dat is voor mij ook een reden om in de studentenraad te gaan, dat ik zelf iets kan doen aan een probleem. Neem bijvoorbeeld de sporthal, die is gewoon te klein geworden. Verschillende sportverenigingen zitten elkaar in de weg omdat er geen ruimte is voor iedereen. Als de universiteit wil blijven groeien is dat iets waar ze rekening mee moeten houden.

JEROEN ROEST

Plantwetenschappen

Wat mis je het meest in Wageningen?

Wageningen is de enige universiteitsstad zonder treinstation en dat is toch wel uniek. Ik denk dat alle studenten blij zullen zijn als ze niet meer naar Ede hoeven te reizen om een trein te pakken. Ik mis ook een McDonalds in Wageningen. Zo'n fast-foodrestaurant past niet echt bij het duurzame imago van de stad, maar ik denk dat het goed zou lopen. Het hoeft niet altijd alleen maar gezond te zijn.

Wat is het hoogtepunt van je studententijd?

Ik ben momenteel bezig met het organiseren van een carrièredag voor studenten. We hebben de dag in een ander jasje gestoken ten opzichte van voorgaande jaren en er is nu veel meer animo; aanmeldingen zijn verdubbeld. Ik vind het fijn dat al het werk en enthousiasme dat je erin stopt op die manier terug is te zien.

EMMA DIEDERIKS

Biotechnologie

Wat is het beste aan Wageningen UR?

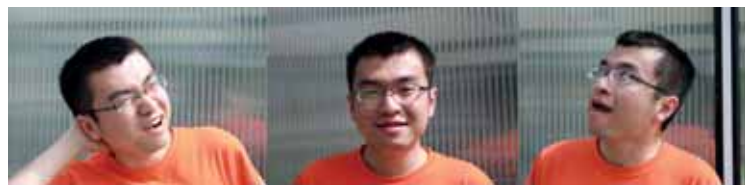
De studiebegeleiders. Ze zijn hier zo betrokken, ze volgen hoe je studie verloopt, vragen naar je nevenactiviteiten, zoeken uit welke vakken het beste bij je passen... Als ik vriendinnen spreek die in Utrecht studeren, klagen ze dat hun studiebegeleiders niet zo veel doen. Zelfs als de universiteit groeit, moet de studiebegeleiding zo blijven als nu.

Wat mis je het meest van thuis-thuis?

Ik kom uit Amsterdam, daar ging ik zo'n twee keer per week naar de film of het theater. Het aanbod van films is in Wageningen echter niet erg groot en er worden ook maar weinig toneelstukken gespeeld. Daarnaast mis ik dat je in Amsterdam om tien uur 's avonds nog makkelijk even boodschappen kan doen.

(INDEPENDENT) BOWEN TIAN

Management, Economics and consumer studies

Waar wil je zijn over vijftien jaar?

Ik zou graag als consultant willen werken bij een internationaal bedrijf of *joint venture*. Tegen die tijd kan ik beter gebruik maken van mijn capaciteiten om te managen en te coördineren. Ik zal een echte *team player* zijn, want ik vind *teamwork* erg leuk. Ik zie het als een platform om kennis en ervaringen te delen. Als je alles in je eentje doet ben je zeker ambitieus, maar je zult nooit het ideale resultaat bereiken. Iedereen heeft *teamwork* nodig om lastige doelstellingen te halen.

Mijn motto is...

... Na regen komt zonneshijn. Ik weet dat na een zware en moeilijke periode dingen weer beter worden. Het onderwijssysteem in Wageningen verschilt enorm van dat wat ik tijdens mijn bachelor had in China. Dat frustreerde me soms enorm. Gelukkig had ik steun van mijn familie en medestudenten die mij moti-

veerden om hard te blijven werken. Ook de docenten hebben me geholpen en waren een aanmoediging om door te zetten.

(INDEPENDENT) YANG JIANG

Environmental Sciences

Wat is het eerste dat je wil veranderen als je in de SR zit?

Toen ik voor het eerst in Wageningen kwam, wist ik niet hoe ik de trein moest nemen. Ik miste de trein en de bus en eindigde uiteindelijk in Arnhem. Ik had geen idee waar ik naartoe moest want alle informatie was in het Nederlands. Het zou fijn zijn wanneer er iemand op Schiphol is om studenten te helpen wanneer zij aankomen.

(INDEPENDENT) GILBERT ATUGA

Biotechnology

Ik ga het huis niet uit zonder...

.. Mijn portemonnee. Bijna al mijn documenten zitten erin, zoals mijn studentenkaart en mijn verblijfsver-

gunning. Ik heb ze nodig als ik Nederland wil verkennen. Ik probeer zo veel mogelijk eropuit te trekken. Ik vind het leuk om nieuwe mensen te ontmoeten en verschillende culturen te leren kennen. Ik vind het verfrissend om gewoon rond te fietsen en met mensen te praten uit landen die je niet weet te vinden op een landkaart. Het haalt mij uit mijn eigen kleine wereld en helpt me een breder perspectief te krijgen op het leven.

Waarom moeten mensen op jou stemmen?

Wageningen is een hele internationale universiteit, maar het komt voor dat je bij bepaalde opleidingen maar een nationaliteit ziet. Ik denk dat dat grenzen opwerpt. Er zou meer gedaan moeten worden om dergelijke opleidingen voor alle nationaliteiten aantrekkelijk te maken. Ik wil me hard maken voor een platform dat deze onbalans aanpakt en internationalisering bij alle opleidingen promoot.

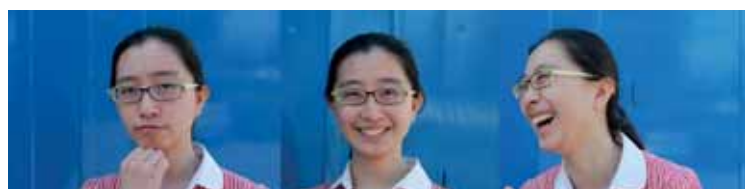
(INDEPENDENT) WANJUN ZHAO

Climate Studies

(INDEPENDENT) DAOHONG YANG

Nutrition and Health

Heb je een huisdier?

Vroeger had ik een heel lief klein hondje met kort, wit haar. Ze heette Beibei, dat betekent schatje of kindje. Toen ze doodging was ik zo verdrietig dat ik geen nieuwe mocht van mijn moeder. Ik ben echt dol op honden, omdat ze slim en loyaal zijn. Je hoeft ze niet blij te maken maar ze maken jou blij.

Wat is het eerste dat je wil veranderen wanneer je in de SR zit?

Chinezen zeggen dat eten het belangrijkste is in het leven, de basis van alles. Je moet goed eten als je goed wilt kunnen werken. In de kantine in Forum zie je dat principe niet echt terug. Ik vind de variatie en de prijs van het eten niet geweldig. Vegetarische studenten hebben weinig keuze, moslim studenten bijna geen. Bovendien moet je 20 minuten in de

rij staan. We hebben ons uur pauze nodig om te ontspannen, met vrienden te praten en uit te rusten.

Welke ervaring mag je niet missen als student in Wageningen?

In het studentenleven is de integra-

tie van verschillende culturen belangrijk. Het is geweldig om samen te leven met studenten uit andere landen. Wat je op tv ziet over het buitenland kan behoorlijk gekleurd zijn. Cultuurbarrières moeten ons niet tegenhouden, het zijn geen echte barrières. We zijn allemaal mensen.

(INDEPENDENT) YU HUANG

Plant Sciences

Wat vind je het leukste aan Wageningen UR?

De open atmosfeer. Op mijn vorige universiteit in China mocht je in het openbaar niet praten over seks of drugs. Ook sommige studie-onderwerpen waren taboe. In Wageningen kun je vrijuit spreken en mensen luisteren echt naar je als je ergens mee zit. Ik vind het ook leuk dat je je eigen vakkenpakket kan samenstellen. Je kan echt je eigen studie plannen.

Ik ga het huis niet uit zonder...

Mijn agenda. Echt alles staat erin, anders vergeet ik het. Er zijn een hoop leuke activiteiten in Wageningen, zoals de lezingen van Studium Generale. Ik zet ze allemaal in mijn agenda maar ik kan ze uit tijdgebrek niet allemaal bijwonen. Ik ga alleen naar degenen die voor mij het meest van nut zijn. Dankzij mijn agenda kan ik mijn tijd beter indelen.

Wat mis je in de stad Wageningen?

Het dorp vind ik behoorlijk volmaakt eigenlijk. Het is gezellig en klein en studenten zijn heel hecht met elkaar. Wat me wel opvalt is dat het moeilijk is om een open gesprek te voeren over religie. Mensen sluiten zich al snel af. Ik ben christen en ik zie geen enkel conflict tussen religie en wetenschap. Ik zie de Heer en hoe veel liefde hij heeft. Maar religie is een complex onderwerp voor zo'n kort interview, daarom nog iets anders: ik mis het pittige Chinese eten.

FIETS

De bodemjachtspin *Micaria socialis* doet aan actieve partnerkeuze. Hij vreet oudere vrouwtjes op en paart bij voorkeur met leeftijdsgenoten. Dat hebben Tsjechische onderzoekers ontdekt. De spin doet daarmee aan 'omgekeerd cannibalisme', een term die refereert aan de black widow die mannetjes opvreet ná het paren. Een *Micaria* leert kennelijk niet op een oude fiets.

GEVAARLIJK

Het antibioticum minocycline beschermt mannen tegen 'gevaarlijke vrouwen'. Japans onderzoek toont aan dat mannen die het spul slikken zich niet meer zo makkelijk laten misleiden door knappe vrouwen. Hun beoordelingsvermogen neemt toe. Een soort anti-femefatalepil dus, dat minocycline. Met een verbieden dat spul. Het leven is al saai genoeg.

TUKJE

Aziatische studenten doen graag een slaapje, bijvoorbeeld in de universiteitsbibliotheken. De facebookpagina over dit onderwerp had zomaar vijfduizend likes. De UK, universiteitskrant van Groningen, vroeg Chinese studenten om een reactie. Alice zei: 'We study really hard and it would be a waste of time to go home, sleep there and then go back to the UB to study. Besides, when you sleep, you don't bother anyone, so why not take a nap in the library?'

IJSTIJD

Drieëntwintig Nederlandse woorden stammen uit de ijstijd. Dat schrijven Britse wetenschappers in de PNAS. De woorden komen nu nog steeds met hun oorspronkelijke betekenis voor in moderne taalfamilies, waaronder de Indo-Germaanse. Als het klopt, dan moeten deze zinnen in het Spaans, Engels, Russisch en Hindi begrijpelijk zijn: ik spuug niet, moeder. Oude man, geef dit vuur. Ik hoor de zwarte worm spugen.

'The Spot' moet nieuwe hangplek studenten worden

De eerste colleges zijn al gegeven en de liften zijn al gekeurd. Nu is het zaak om van het studentencafé in het nieuwe onderwijsgebouw Orion een bruisende plek te maken. Een speciale Orioncommissie, bestaande uit vier enthousiaste studenten, probeert het café op de kaart te zetten.

De speciale Orioncommissie, met v.l.n.r. Kim Dieleman, Jisca van der Deest, Ceren Yücecam en Jenno Ringersma

Sinds de officiële opening van het café op 15 mei is er een naam: The Spot. 'Omdat dit de plek is waar je moet zijn', licht commissielid Kim Dieleman toe. Maar het wijst ook op een gimmick: ergens in de grote ruimte komt een spotlight te hangen, die gericht kan worden op iets dat extra aandacht verdient. 'Een lekker biertje dat in de aanbieding is, of een mooi kunstwerk,' aldus voorzitter Jiska van der Reest.

Het studentencafé zal zoveel mogelijk gerund worden door de studenten zelf. De commissiele-

den staan zelf achter de bar, praten met cateraar OSP over de menukaart en behandelen de aanvragen voor borrels en feesten. Ze hebben al van een aantal studieverenigingen aanvragen gehad om er een borrel te houden. Ook willen de studenten zelf activiteiten gaan organiseren. Jiska: 'We willen hier bandjes laten spelen, speeddate-sessies organiseren en voor belangrijke sportwedstrijden willen we een beamer zodat studenten er samen naar kunnen kijken.'

Jiska en Kim hopen dat The Spot voor de studenten dé plek zal

worden waar ze na colleges afspreken en een biertje of koffie drinken. Kim: 'We hebben vanaf het begin keihard gelobbyd voor een goede koffiemaat, dat was echt onze belangrijkste eis.' De goede koffie is er gekomen; nu is het zaak dat er wat sfeer komt in het café. Jiska: 'Het is nu nog niet klaar, vandaar dat het er nog wat kaal uitziet. Maar er komen nog led-schermen en een binnentuin met planten en ik geloof een vijvertje met een fontein. Ook komen er nog meer tafels en stoelen op het terras.' **LvdN**

BEVRIJDINGSDAG The Wheel was de openingsact op het podium in de Herenstraat, op 5 mei in Wageningen. Voor de band, die bestaat uit Wageningse (oud-)studenten Rachel, Tim, Stijn, Robert en Jornt was het hun grootste optreden tot nu toe. 'In het begin waren we heel zenuwachtig, waardoor we wel wat foutjes maakten', vertelt

leadzangeres Rachel. 'Maar als je daar vrede mee hebt, kun je gewoon doorgaan en genieten.' Naar eigen zeggen liep Rachel de rest van de dag 'op een roze wolk'. Het afgelopen jaar heeft The Wheel gewerkt aan haar eerste EP. De vier nummers zijn te bestellen via thewheelmusic.com, voor vijf euro. **NM / foto Bart de Gouw**

AFLEVERING 9 - MORTIERSTRAAT 14B <<

Televisie

‘**K**ut, de eieren zijn weken over datum’, zei Willem-Jan. Het was vlak na enen ’s nachts en hij en zijn jaarclubgenoot Roy waren net terug van het bevrijdingsfestival. Ongeduldig doorzochten ze de keuken op zoek naar eten.

‘Ik zei toch dat we döner moesten halen,’ zei Roy, ‘maar jij wilde per se een uitsmijter. Heb je echt niks anders in huis?’ Mopperend zocht Willem-Jan verder.

‘Ik heb hagelslag en wat crackers.’

‘Jezus, zullen we die eieren anders gewoon bakken?’

‘Ze zijn weken over datum. Zelfs ik heb mijn grenzen.’

‘Lekker dan.’

‘Bak ze anders zelf maar.’ Willem-Jan mikte de doos geërgerd op tafel.

‘Ik weet wel wat leukers,’ zei Roy, ‘als we ze toch niet gaan bakken.’

Terwijl hij het raam openmaakte, golfde koele lucht naar binnen. De met platgetrapte bekens en rotzooi bezaaide Mortierstraat was inmiddels uitgestorven.

‘Wie als eerste de prullenbak raakt.’ Roys eerste ei zeilde hopeloos over en spatte tegen een winkelruit. Het tweede kwam al dichterbij.

‘Hee, wel om beurten,’ zei Willem-Jan, om daar meteen een vloek op te laten volgen vanwege zijn waardeloze eerste worp.

‘Wat doen jullie?’ Verbaasd keek Willem-Jan omlaag, waar Bianca haar fiets tegen het huis zette.

‘Bianca raken is tien punten!’ Het eerste ei wist ze handig te ontwijken, maar frunnikend met het slot werd ze twee keer op haar rug geraakt.

ILLUSTRATIE: MEREL DE GRAAF

‘Je bent ook zo’n eikel’, zei Bianca, eenmaal boven. Ze grijsde. ‘Wat zijn jullie aan het doen?’ ‘We proberen de prullenbak te raken, maar de eieren zijn op.’

‘Ik heb nog allerlei rommel’, zei Bianca. Uit de keuken verschenen lelijke kopjes, verschrompelde appels en een pot mayonaise.

Deze projectielen bleken doeltreffender; Willem-Jan scoorde zelfs twee uit twee. Bianca gooide de mayonaise met een grote boog uit het raam. De pot raakte net de prullenbak om compleet uit elkaar te knallen en een enorme witte veeg achter te laten op de stoep.

‘Wow, supermooi!’

Terwijl Willem-Jan de kamer doorrende op zoek naar nieuwe rommel, begon Bianca aan de tv te sjorren.

‘Roy, help effe. De tv is toch kapot en ik wil hem echt zien vliegen.’ Giechelend schuifelden ze vervolgens richting raam.

Plotseling ging de kamerdeur open en kwam Elise slaapdronken binnen.

‘Wat doen jullie toch? Jullie maken superveel lawaai’, kreunde ze slaapdronken. Toen ze de televisie in de vensterbank zag, werden haar ogen groot: ‘Nee, niet doen!’

Een moment later viel het apparaat met een luide knal op straat.

‘Briljant,’ lachte Bianca, ‘dat was toch supergrappig?’ Elise was met stomheid geslagen.

‘Dat was de nieuwe tv,’ zei ze, ‘de oude heb ik vanmiddag weggebracht.’

‘Oh,’ zei Bianca, terwijl ze haar gezicht tevergeefs in de plooi probeerde te houden. ‘Oeps.’

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

Wageningen derde bij Batavierenrace

Het is de snelste studenten van Wageningen niet gelukt om hun titel bij de 41e Batavierenrace te prolongeren. Het universiteits-team werd derde, na Nijmegen en Eindhoven.

De lopers van het universiteits-team waren wel teleurgesteld, vertelt Remi van Balen, student Internationale ontwikkelingsstudies en een van de ploegleiders. ‘De hoop

was er wel om weer te winnen en we hebben ons best gedaan, maar de concurrentie was te sterk.’

Desalniettemin kunnen de Wageningers tevreden zijn. Gezien de omstandigheden (in de laatste weken voor de race vielen er lopers uit vanwege ziekte en blessures), hebben de Wageningse studenten een topprestatie geleverd, aldus Remi. ‘Een van de studenten, Arend Mulder, liep de langste etap-

pe van 10 kilometer in 31.39. Dat is onder normale omstandigheden al superhard, maar nu had hij een hele nacht niet geslapen.’ Met die tijd werd Mulder de snelste loper van de race. Ook Mischa Petie, Joep Kluwen en Ruben de Vries wonnen hun etappe. Bij de dames kwam Esther Swart als eerste over de finish van haar etappe. ‘Wageningen is maar een klein stadje, dus dat we bij de beste drie eindigen is

gewoon een hele goede prestatie.’

De Batavierenrace is de grootste estafetterace ter wereld, die elk jaar zo’n 8500 studenten op de been brengt. De tocht gaat van het Universitair Sportcentrum Nijmegen, via Duitsland, de Achterhoek en de Oude Markt in Enschede naar de campus van de Universiteit Twente: een afstand van zo’n 175 kilometer. **LvdN**

>> CULT

Wat? Debatreeks en expositie (Re)Source: over authenticiteit en manipulatie **Waar?** Impulse, gebouw nummer 115 op de campus **Wanneer?** 15, 22 en 29 mei van 17.00 - 20.00 uur **Aanmelden?** Via beeldenopdeberg@gmail.com **Meer informatie?** beeldenopdeberg.nl

Driedimensionaal geprinte stoel van schimmeldraden – Studio Eric Klarenbeek.

Echt fake

Te zien aan de hoeveelheid reality-tv die Nederlanders kijken, snakken ze naar authenticiteit; naar echte mensen. In plaats daarvan krijgen ze overdreven *fake*. Om 'reality' leuk genoeg te maken wordt ze op televisie in scène gezet of heeft het zelfs een script. Zulke spanning tussen authenticiteit en manipulatie is het onderwerp van de tiende editie van kunstevenement *Beelden op de Berg*. Dit jaar begint het met een drietal debatten tussen beeldend kunstenaars, dichters en Wageningse wetenschappers. Zo bespreekt Matthijs Schouten, bijzonder hoogleraar Natuurbeheer en ecologie, in hoeverre Nederlandse natuur oorspronkelijk is en overweegt hoogleraar Bioprocess Engineering Hans Tramper of authenticiteit in de biotechnologie mogelijk is. Verder wordt er gegeten, gediscussieerd en worden er films vertoond. Hoofdaact is de expositie die tussen 14 juni en 15 september te zien is in het Belmonte Arboretum. Voordat ze aan het werk gingen, werkten de kunstenaars samen met wetenschappers. Dat zorgt voor diverse en verrassende resultaten. Zo is het werk te zien van de Belgische kunstenaar Koen Vanmechelen die een kosmopolitische kip kruist uit wilde rassen, verbouwt ontwerper Christien Meindertsma historische vlassoorten en gebruikt Eric Klarenbeek de schimmeldraden uit een netwerk (mycelium) als uitgangsmateriaal voor een 3D-printer. Of dat nou echt of *fake* is, het is in ieder geval een stuk prikkelender dan Nederlandse reality-tv. **RR**

Tip ons over films, boeken, evenementen en andere cultuuruitingen: redactie@wur.nl.

>> HET ECHTE WERK

BOEREN IN DE TANG

Wie? Ramona Langanki, masterstudent Internationale ontwikkelingsstudies

Wat? Onderzoek naar de productieketens van bonen en maïs

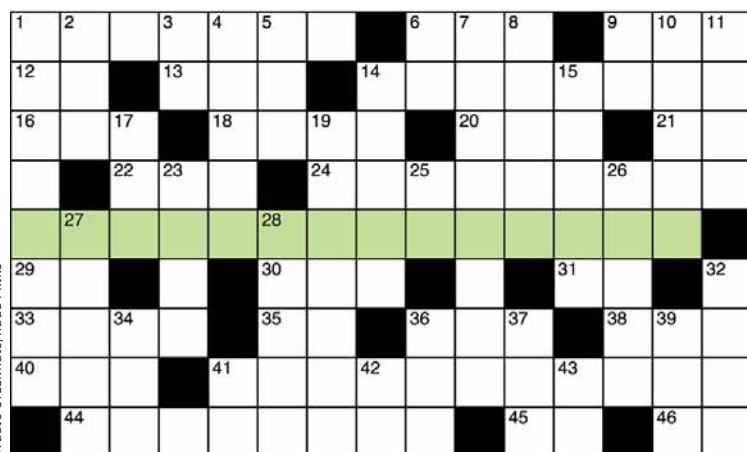
Waar? Zuidoost Nicaragua

'Eindelijk kon ik onderzoek doen. Ik had heel lang gezocht naar het ideale thema en uiteindelijk vond ik het, in Zuidoost-Nicaragua. Het gebied waar ik onderzoek deed was vijftig jaar geleden nog tropisch regenwoud. Dat is gekapt om plaats te maken voor monocultuur van vooral rijst, bonen en maïs. En dat terwijl de grond eigenlijk niet geschikt is voor akkerbouw. De bodem is inmiddels helemaal uitgeput en de boeren hebben te maken met veel plagen die hun toch al magere opbrengst nog verder doen teruglopen. De kennis staat op een laag pitje en scholing is er nauwelijks. Daardoor vinden ze niet snel oplossingen voor problemen die bijvoorbeeld het veranderende klimaat met zich meebrengt. Boeren zitten dan al gauw in de tang: hun kosten stijgen, terwijl de productieprijzen laag zijn en ook nog eens schommelt. Voor mijn onderzoek heb ik me verdiept in de keten rondom bonen en maïs: van boer naar tussenhandelaar naar distributeur, enzovoort. Voorafgaand aan mijn masteronderzoek heb ik in Nicaragua samen met een vriend tweeënhalve maand lang een ander onderzoek gedaan naar een ontwikkelingsproject. Dat was heel nuttig. Ik was informant en legde er veel contacten die handig waren voor mijn masteronderzoek.

Daarnaast leerde ik er belangrijke actoren en de omgeving kennen. In Nicaragua is veel politiek gekleurd zodat het soms moeite kost om de echte boodschap vinden achter wat iemand zegt.

In mijn vrije tijd ging ik regelmatig naar vrouwenfitness. Door de leuke sfeer daar sportte ik meer dan ik in Nederland doe. Ik heb ook veel respect gekregen voor Nicaraguaanse vrouwen. Veel mannen verlaten hun vrouw, waardoor ze achter blijft met haar kinderen en ook nog in haar levensonderhoud moet voorzien. In het gezin waar ik verbleef was het echter omgekeerd: daar was de moeder weg en zorgde een tante voor de kinderen. De vader trok rond om baantjes te zoeken en de tante werkte. Het sociale vangnet is groot en dat is mooi om te zien.' **MvdH**

Hokjesdenken

Alle inzenders hebben de vorige puzzel goed opgelost. Iedereen kwam tot Waterleidingnet. Toch schiep één antwoord bij menigeeen verwarring. 'Wat is een bioei? Dat is toch geen voedsel?', vroegen Eric en Adinda zich af. Uren later waren ze eruit: Bio-ei. Ook bij Marie Curie hadden ze er moeite mee: 'We werden wel even op het verkeerde been gebracht door 12 horizontaal: Fraudegevoelig voedsel. Aangezien daar én bio-ei én vlees kon staan!' Opgelost door: **Renée & Susan van der Salm, Marie Curie, Leerstoelgroep Nematologie, Lotte, Lisette Bourquin, AID bestuur 2013, Eric Kuijt en Adinda Mieras (3.0), Harry's Angels-lab 203, Di-Et-Tri bestuur, Marianne van der Gaag, Gert-Jan Steeneveld, Watson & Crick 2.0, Hanneke en Gosse, Dennis & Kim, Fenna Onderstal, Mieke van Eerten-Jansen, Paul Heijnen, Tia Hermans, Anton Korteweg, Team 'geen groot succes', Ellen Slegers, Plant-e, Anne-Marie Patist, VeSte Candidates.**

Horizontaal

1 Het soort studenten dat zich nogal stoorde aan Mijns Inziens van vorige keer **6** Schaakrating **9** Behoort tot de wilgenfamilie **12** Houdt 1 juni zijn 39e jongerendag **13** Zendt tegenwoordig Keuringsdienst van Waarde uit **14** Engelse stad waar in 1620 de Mayflower aankwam **16** Collecteerde voor de Winterhulp **18** Wagen aan het hoofd van De Nederlandse Opera **20** *Dude, Where's My __?*, film **21** Sheeran of Nijpels **22** Risico van de gemeenschap **24** Toonde, met Cramer, aan dat afgeleide mensen ongezonder eten **29** Binnen de lijnen **30** Apenstaarten **31** Atoomnummer 10 **33** *Away with Me*, Norah Jones **35** Is ontstaan uit GPV en RPF **36** Plek om te zonnen **38** Uniek: dit molecuul is zowel informatiedrager als enzym **40** 'Óglaigh na hÉireann' **41** Virus waar Stefan Metz een vaccin tegen ontwikkelde **44** 'Wagenings bedrijf' waartegen 25 mei geprotesteerd wordt **45** __ King **46** Soort geheugenkaart

Verticaal

1 Zij onderzoeken wat er wel en niet naar de kinderen gaat **2** (Paarden?)vlees **3** Daarop speelt Jong Oranje in juni **4** Vliegende doodgraver **5** Stuiver die men niet (meer) heeft **6** Korte eetlepel **7** Zit in een tomaat, watermeloen en rozenbottel **8** Buurman van de Saoedi en de Jemeniet **9** Daar komt Kroatië bij **10** Muurschilder **11** Krijgen een plek in de benoemingsadviescommissie voor nieuwe hoogleraren **14** Verbrand staafje in een ananas **15** Sterrenbeeld op de Born **17** Is voor iedere Nederlander uniek **19** Stukje natuur dat bij 15 verticaal vooralsnog niet gerealiseerd is **23** Past voor vader of jongens **25** Atoomnummer 69 **26** Flink meid **27** Digitale maatstaf van formaat **28** __ de Boer, geen nieuws meer **32** Voor die voor studenten wordt gestemd **34** CCP-leider **36** Financiert onderwijs **37** Poetins oude werkgever **39** Sven __, Belgische veldrijder **41** Leiden veel sporen naartoe **42** 4,16667 % goud **43** 'Gespot: __'

Mail de groene hokjes uiterlijk komende woensdag naar hokjes@wur.nl. De oplossing komt donderdag op resource.wur.nl.

in memoriam

Veronica van der Aa

Zaterdagavond 27 april is onze collega Veronica van der Aa – de Roos overleden. Veronica is slechts 54 jaar oud geworden. Ondanks dat we wisten dat dit zou gebeuren, zijn we erg geschrokken van haar overlijden en zullen haar missen. Eind juli 2012 werd bij Veronica kanker geconstateerd. Aangezien ze deze ziekte al eerder had overwonnen, was ze zeer strijdvaardig om ook deze keer weer beter te worden. Na een half jaar vechten bleek echter het onvermijdelijke. Ze bleef in dit proces positief en bracht veel tijd met haar familie door. Half april heeft ze nog kunnen genieten van een vakantie in Engeland, samen met haar man. Ook was het contact met de dames van de Frontoffice nog intens. Half maart is Veronica nog mee geweest met het etentje van de Frontoffice. Dit was een bijzonder samenzijn. Veronica begon precies 12,5 jaar geleden haar loopbaan bij PSG. Daarvoor werkte ze ruim 20 jaar bij de Rabobank, Timmer & Timmer makelaars en Kruiswerk West-Veluwe. Bij PSG werkte ze binnen de afdeling Facility Service Plant. Eerst bij de receptie en later bij de FacilityDeskPlant. Zij was daarvoor mede het gezicht van PSG. Veronica was zeer dienstverlenend, collegiaal en klantgericht. Ze was van alles binnen PSG op de hoogte en wist hoe ze de FacilityDeskPlant moest runnen. Ze was een gedreven medewerkster, die het belang van de klant voorop zette. Hierdoor heeft ze veel mensen binnen de organisatie geholpen. Wij wensen haar echtgenoot Ron, de kinderen Tessa en Romee en overige familie heel veel sterkte bij de verwerking van dit grote verlies. **Dolf Straathof en Ingrid Plender Facility Services Plant**

in memoriam

Paul Rooijackers

Met verdriet en grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze student Paul Rooijackers op 18 april. Paul volgde sinds september 2012 de BSc Tourism en stond bekend als een sociale en intelligente student. Net op kamers en bezig het studentenleven in Breda te ontdekken. We betreuren het afscheid te moeten nemen van een sympathieke jongen. Zijn brede lach zal gemist worden. Paul is helaas maar 19 jaar geworden. Wij wensen zijn ouders, broers, familieleden en vrienden heel veel sterkte bij het verwerken van dit plotselinge verlies. Namens het opleidingsteam van de BSc Tourism **Michael Marchman Jan Philipsen Sebastiaan Straatman**

mededelingen

Mededelingen van en voor studenten en medewerkers. Lever maximaal 75 woorden aan op donderdag voor verschijning via resource@wur.nl, met als onderwerp 'Mededeling'.

WSTV brengt Het Misverstandt

De Wageningsche Studenten Tooneel Vereniging 'Pierrot et Colombine' zal vanaf 22 mei tot half juni 'het Misverstandt' van Peer Wittenbols opvoeren. Het belooft een extravagant stuk te worden vol met muziek, zang en toneel en het zal zich gaan afspelen in het Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg. Nieuwsgierig geworden? Neem gerust een kijkje op www.wstv.nl of mail naar info@wstv.nl voor meer informatie en reserveringen.

WWW.WSTV.NL / INFO@WSTV.NL

mededelingen (vervolg)**Studenten Ondernemersprijs**

Tot 1 juli 2013 kunnen student ondernemers zich inschrijven voor de Student Ondernemersprijs 2013. Op donderdag 5 september 2013 wordt bekend gemaakt wie de allerbeste student ondernemer van Nederland is en er vandoor gaat met de titel 'Student Ondernemer 2013'.

INFOMATIE EN INSCHRIJVEN:

WWW.STUDENTENONDERNEMERSPRIJS.NL

Postcode Lottery Green Challenge

Startende, duurzame ondernemers kunnen zich weer opgeven voor de jaarlijkse, internationale wedstrijd voor groene ondernemersplannen. De winnaar krijgt € 500.000,- om zijn of haar plan te realiseren. Daarnaast wordt € 200.000,- verdeeld over een of twee andere veelbelovende groene vondsten. Tot en met 17 juli is het mogelijk ondernemersplannen in te sturen via www.greenchallenge.info. Op 16 september is de finale in Amsterdam en maakt de jury, onder leiding van Richard Branson, bekend wie er wint.

WWW.GREENCHALLENGE.INFO

Secure Your Future

Het Koninklijk Instituut van Ingenieurs KIVI NIRIA organiseert samen met The Hague Security Delta (HSD) en het technologietijdschrift De Ingenieur een wedstrijd voor de beste multimedia toepassing op het gebied van veiligheid. Dat kan een App zijn, maar ook een game of een interactieve website. Je kunt je multimediale oplossing, idee of concept vóór 13 september inzenden via info@thehaguesecuritydelta.com.

INFO WWW.SECUREYOURFUTURE.EU

Waste Paper in Orion

Green Office invited Emmy Chau and Sjoerd Schwibettus, two artists from Arnhem, to create an art installation in Orion. The installation is made of waste paper collected in the Forum and old books from the library. With this project we want to draw attention to amount of paper wasted every day at the University. The installation is open until the end of the month.

INFO: WWW.GREENOFFICEWAGENINGEN.NL

BCF Career Event

Orientating on the next step in your career? Visit the largest career fair for highly educated graduates and professionals in the Life Sciences, 30 May, RAI Amsterdam. Participate in the program with presentations and workshops and visit the Career Corner for a talk with a career coach.

30 May, RAI Amsterdam

INFO: WWW.KLV.NL

Green City - Envisioning Environmental Aspects in the City

The Environmental studies group will organize an interactive symposium about the green aspects of a city. There will be 4 lectures of 20 minutes and discussion with the audience. There will be a drink afterwards. Date: 21 May, 19.30 - 22.30. Venue: Forum Host: Martijn Duineveld.

feesten

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie.
Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

Donderdag 16 mei, 17.00–23.00u WAGENINGEN UR CAMPUS – CERES: NEONSPLASH-PAINT-PARTY

Het inmiddels bekende fenomeen 'Neon Splash' komt ook naar Wageningen. Deze exclusieve paint party's worden door heel Europa gehouden. In Wageningen is het onderdeel van het Ceres lustrum. Een feest vol neon verf en Electronic muziek. Een bijzondere en unieke ervaring die buiten op de campus plaats vindt. Entree: € 15

Donderdag 23 mei, 23.00–04.00u FORUM – CERES: NIGHT OF LIGHT SCIENCES

WSV Ceres bestaat dit jaar 135 jaar. De lustrumweek wordt afgesloten met een spetterend feest op het Forum! Deze avond zal in het teken staan van 'Night of Light Sciences' en er zal een exclusief feest plaats vinden op de begane grond van het Forum. De muziek wordt verzorgd door Shurendi, Ferre Santos en Funk D. Op het feest kun je alleen betalen met pin. Entree: €6,-

Donderdag 30 mei, 22.00–4.00u**DE WILDE WERELD – SHOUT: G41D: ANYTHING BUT CLOTHES**

Het is weer zover; SHOUT heeft een gay for one day feestje. Dit keer is het thema 'Anything But Clothes'. Dus laat je saaie kleding thuis liggen en wees creatief. Maak een outfit van dozen, ballonnen, handschoenen, plastic tassen, duct tape... Alles is mogelijk! Kijk eens goed om je heen en knutsel zelf iets in elkaar voor dit leuke feestje. Entree: €1,-

agenda**Donderdag 16 mei, 20.45u****LIVE STAGE MARNIX PRESENTS...**

Cara Luft is a Canadian singer-songwriter-guitarist who has a solid reputation as one of Canada's finest live performers. Her sense of honesty, integrity, personality and spontaneity permeates both her music and her live shows. Venue: Cultura Café, Ede.

RESERVERING@LIVESTAGEMARNIX.COM

Woensdag 22 mei, 19.30-22.00u**VAN UVEN FESTIVAL 2013**

Acoustische ensembles treden op tijdens het Van Uven Festival in Impulse op de campus (gebouw 115). Het festival is voor iedereen toegankelijk en gratis.

22 tot en met 25 mei**URINETOWN, EEN VROLIJKE MUSICALPARODIE**

Musicalvereniging Sempre Sereno komt naar theater Junushoff in Wageningen met musical Urinetown, een komisch strijdtoneel tussen een groep opstandelingen en de

toilettenorganisatie Pies in Harmonie. Het is een show met persiflages, en eentje die satirisch commentaar geeft op de grote shows op Broadway. Les Misérables en West Side Story zijn als het ware te gast in Urinetown.

VOOR AANVANGSTIJDEN, KAARTPRIJZEN EN RESERVEREN: WWW.SEMPRESERENO.NL OF TELEFOON 0317 420460

Zondag 26 mei, 11:00 - 18:00**LOCAL BEAUTY FESTIVAL**

Experience the fun of sustainability at Wallepad, Boterstraat and Bowlespark. Some of the activities: bake organic pancakes on reused fire extinguishers, dance with nature, dialogue for sustainability, playback-theatre, sustainable fashion show, inspiration warehouse, cycle your own fruit juice, mindfulness & beauty, yoga, barefootpath, catwalk coaching, hang-around-piano stage, intuitive gardening and lots more. The festival is an initiative of Stichting Lokale Schoonheid, which aims to bring together and increase the impact of initiatives that make the world a bit more beautiful by co-creation.

café carré
Kruis in de rivier

www.cafecarre.nl
0317 422694

H41

www.h41.nl
0317 421715

RESOURCE zoekt criticasters

Resource is op zoek naar een student en een medewerker die commentaar wil geven op het redactonele beleid. We zoeken namelijk twee nieuwe leden voor de Redactieraad. Deze raad ziet toe op het beleid zoals dat is vastgelegd in het redactiestatuut. De Redactieraad komt driemaal per jaar bijeen en bestaat uit personeelsleden, studenten en journalistiek georiënteerde deskundigen van buiten Wageningen UR. De Redactieraad wordt benoemd door de Raad van Bestuur op voordracht van een commissie bestaande uit een afgevaardigde van de medezeggenschap, de directeur Corporate Communicatie en de hoofdredacteur van Resource.

We verwachten dat je Resource leest en de redactie van feedback en tips voorziet. Daartegenover staat dat je dicht bij het journalistieke vuur zit: het geeft een inkijkje in de manier waarop zo'n blad tot stand komt. Studenten krijgen een vergoeding.

Interesse? Mail dan een korte omschrijving van jezelf naar de hoofdredacteur, gaby.vancaulil@wur.nl.

Wil je geen nieuws missen?

Schrijf je op resource.wur.nl in voor de tweewekelijkse digitale nieuwsbrief.

Vacancies student members Board OWI (Educational Institute)

The Board of the Educational Institute manages the BSc and MSc programmes of WU:

- programmes and budgets, courses, schedules
- quality assurance
- study advising

Student Vacancies

The Board consists of 8 members: 4 professors, 4 students. Four student places are to be filled between now and August 2013.

Duration and investment

Appointment is for one year. The Board activities require about one day a week.

What can you expect from a one-year board membership?

You represent students from WU in a high level governmental body of WU. You will work on a rather varied range of subjects, related to the WU education system. Your voice counts on various subjects like new programmes, quality and internationalization. You will have the opportunity to take an exhaustive look in the management of your university. Your resume will be enriched with education management experience. Students are compensated with three months FOS (financial compensation for board activities).

More information:

Prof. dr. ir. Tiny van Boekel, Director OWI, 0317-484281, tiny.vanboekel@wur.nl
Petra Naber, secretary OWI Board, 0317-485075/83348 petra.naber@wur.nl
See for more information about the OWI Board: www.owi.wur.nl

Reactions, preferably by e-mail, before June 1, 2013 to Tiny van Boekel or Petra Naber

Ex-student members of programme committees and Student Council are especially invited to respond.

Werken aan de kwaliteit van leven

Wageningen UR zoekt:

Onderzoeker Gezondheidseffecten van voedsel

AFSG Food & Biobased Research, Wageningen
Vacaturenummer: AFSG-FFC-0030

Business Developer

ASG Central Veterinary Institute, Lelystad
Vacaturenummer: ASG-CVI-ONDZ-0027

PhD "Function, activity and interactors of GPCR-PIPKs, 7-TM receptors in the plant pathogen *Phytophthora infestans*"

PSG Laboratorium voor Fytopathologie, Wageningen
Vacaturenummer: PSG-FYTO-0024

Groepshoofd Consument & Gedrag en Ketenprestaties

SSG Landbouw Economisch Instituut, Den Haag
Vacaturenummer: SSG-LEI-0000

Groepshoofd Internationale Handel en Landbouwbeleid

SSG Landbouw Economisch Instituut, Den Haag
Vacaturenummer: SSG-LEI-0001

Business Unit Manager Markt & Acquisitie

SSG Landbouw Economisch Instituut, Den Haag
Vacaturenummer: SSG-LEI-0002

Business Unit Manager Bedrijfsvoering

SSG Landbouw Economisch Instituut, Den Haag
Vacaturenummer: SSG-LEI-0003

www.wageningenur.nl/werkenbij

>>TYPICAL DUTCH

ILLUSTRATIE: HENK VAN RUITENBEEK

Flower power

I knew Dutch people liked flowers because the Netherlands is really famous for its tulip industry: the Keukenhof is an icon of Holland for good reason. But now I have learned the true reason.

After enduring an autumn and a very long winter, at last the weather forecast shows around 15 and sometimes even 20 degrees Celsius, and I am incredibly happy that spring is finally here. But it's not only me, a student from a tropical country who is really longing to see the sun. Dutch people are too. They enjoy the sun like crazy when the spring comes – and especially the flowers. It is amazing how the strong flowers survive the harsh winter, and when they start to come out in spring the Dutch rejoice. There are flower parades to make the spring merrier. Amazingly big cars and figures are created from flowers one day before the parade. My friend and I visited just at the right time, just before the cars were brought back to their own cities. The owners then give away some flowers and huge crowds of people gather in line to get free flowers. Some people took a lot of flowers in pots or in their bicycle baskets, and also packets of tulip bulbs in their bags. They really came prepared for the event. Meanwhile I just got some tulips to brighten up my house. And that is the other crazy thing Dutch people do: they buy a lot of flowers and put them beautifully in their windows sill. In Indonesia, flower are rarely put inside a house, because we usually only give them during special ceremonies. A bouquet of fresh flowers is amazingly expensive in my country so I usually only see artificial flowers in houses. It is also nice to see wild flowers in the streets here, but in my country flowers don't grow near the street because there is so much traffic and pollution. So I really enjoy it when I'm out cycling and see a lot of colour from flowers along the street. 🌷 **Astrisia Artanti, Indonesia, first year student of Master of Food Safety**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn fifty euro and Dutch candy.

[NL]

FLOWER POWER

Astrisia wist wel dat Nederlanders van bloemen houden, maar pas sinds kort begrijpt ze echt waarom. Na een lange herfst en winter staat de thermometer eindelijk weer op 15 graden, en is de lente daar. Bloemen horen daarbij. Ze is naar een bloemencorso geweest, waar het publiek na afloop de bloemen mee naar huis mocht nemen. Blij als kinderen laadden mensen hun (fiets)tassen vol. In Indonesië worden verse bloemen alleen gebruikt bij bijzondere ceremonies.